

Ο

ΦΙΛΟΚΑΛΟΣ

ΣΜΥΡΝΑΙΟΣ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΥΠΟ Ν. ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΥ.

ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

Αρ. 2. Φιλολογίας.

ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ,

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ Π. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ.

1859.

ΜΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

	Σελ.		Σελ.
Οι Αυτόχθονες τῆς Αυστραλίας Φυλ. Γ'.	33	Τὸ Ἰταλικὸν ζήτημα μετὰ εἰκόνας ΙΑ'.	166
Ἀπεικονισμοὶ τῶν Ῥώσων ὑπὸ Ἀμερικανοῦ Δ'. 41, Ε'. 49	49	Ἱστορία ἐνὸς ἥρωος μετὰ εἰκόνα, Κ'.	333
ΣΤ'. 81, Η'. 114	114	Οἱ Κάβροι μετὰ εἰκόνας Β'.	47
Περὶ ἀνατροφῆς Η'.	113	Κομπούκιος ΙΑ'. 167, ΙΒ'. 182, ΙΓ'. 186, ΙΣΤ'.	233
Ἄρα ἐνεργοῦνται τὰ δένδρα; ΙΑ'.	162	Καναδοὶ τῶν ἐξόχων ἀνδρῶν ΙΕ'.	235
Ἀρμενία ΙΒ'.	181	Κωνσταντῖνος ὁ Παλαιολόγος μετὰ εἰκόνας ΚΒ'.	373
Ἀγγλία ΙΔ'.	216	Κανοδοξία ΚΒ'.	680
Ἀνακλύφει; ΙΒ'.	235	Λονδίνου Ἀπόκρυφα θ, 25, 41, 49, 57, 89, 103, 121, 137	153, 169, 185, 201, 221, 237, 257, 281, 301, 321, 361, 381
Ἀνθρώπινα Γλώσσαι ΙΘ'.	317	303, 421	
Ἡ Ἀποθήκη τῶν Ὁρελίμων Γνώσεων καὶ οἱ μαγοζι- νιρίδες αὐτῆς; ΙΘ'.	318	Ὁ Μέλλων νὰ φαρμακικήσῃ τὴν σύζυγόν του ΙΕ'.	232
Ἡ Ἀληθὴ; εὐδακμονία Κ'.	339	Τὰ Μυθιστορήματα ΙΗ'. 193, Κ'. 336, ΚΓ'.	412
Ὁ Ἀλέξανδρος; Μαυροκορδάτος; ΚΔ'.	243	Μάθημα διὰ τὰς ἐρωμένας; ΙΗ'.	296
Ἀναμνήσαι; τῆς Ὁκεανίας; ΚΔ'.	413	Περὶ Μαρόκου ΚΑ'. 359, ΚΒ'. 378, ΚΓ'.	409
Αὐγούστα Ἑλένη, μήτηρ Κωνσταντ. τοῦ Μεγάλου ΚΔ'.	418	Ὁ Νούρχος; Νέλσον μετὰ εἰκόνας Α'.	1
Βαλερία Μασσαλίνα Ζ'.	103	Νεῖκος; Ἰταλί; θεωρητὴς ὑπὲρ τοῦ ἐκστρατεύσαντος; ἐρα- στοῦ αὐτῆς; μετὰ εἰκόνας Γ'.	151
Βρασιλικαὶ Σκληραὶ ΙΓ'. 193, ΙΔ'.	216	Νέος τρόπος τοῦ πατεῖν τὸν λαμπρὸν ΙΖ'.	278
Ὁ Βορείαι; ΙΗ'.	209	Νοσταλγία ΚΒ'.	379
Βύζα; ὁ Α'. τοῦ Βυζαντινοῦ κτίστωρ καὶ τὸ παλαιὸν Βυ- ζάντιον ΚΓ'.	405	Ὁδοιπορία διὰ τῆς Κίνας; μετὰ εἰκόνων Δ'. 44, Ε' 53, Ζ' 97	85
Ἡ Γέννησι; τοῦ Ποιητοῦ Γ'.	43	Ὁλιβέρος; Κραμουέλλος; μετὰ εἰκόνας ΣΤ'.	29
Γοδαφρέδος ὁ Βουιλάνος; Η'.	131	Ὁλότατος Β'.	49
Ὁ Γάμος; ΙΕ'.	234	Ἡ Προβίθεσι; τοῦ θανάτου Γ'.	116
Διάλογος; περὶ πολυτελείας Α'.	7	Παρηγήσεις ἐν τῇ μεσημεριῶν Ἀφρικῇ μετὰ εἰκόνας Τ'.	129
Δακτυλίδια καὶ σφραγίδες Β'.	20	Παράδοξον συμβῆν Θ'.	184
Δύο μαθηταί, Σκριπιάν καὶ Βρούκ Ε'.	51	Περὶ πένης; ΙΓ'.	198
Δικαιοσύνη τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου τοῦ Β'. Ι'.	431	Πενίστα; ἢ δουλοπάραισι; τῆς Ῥωσίας; ΙΓ'.	199
Ὁ Διδάκκαλος; Τιμαγίνης; ΙΒ'.	183	Περιοδικὰ Καλλιτέχων μετὰ τῶν Ἐρυθροχρῶν Ἰν- δῶν τῆς Βόρειου Ἀμερικής ΙΖ. 273, ΙΗ. 291, ΙΘ.	313
Διασκευάσαι; τοῦ λέοντος; ΙΓ'.	197	Παριέρχεται ἐν τῇ Σακίῳ; τοῦ Κριμαϊκοῦ πολέμου ΙΘ.	315
Δικαί ζώμεν; ΙΖ'.	297	Ἡ Κυρία Ῥολάνδου μετὰ εἰκόνας Γ'.	36
Περὶ ἐπισκέψεων Α'. 5, Β'.	21	Σμυρναϊκὰ Α. 3, Β. 18, ΣΤ'.	84
Ἐκ μικρῶν μεγάλα Β'.	23	Περὶ συστάσεως Ἑλλ. Βιβλικῆς ἑταιρίας Α.	8
Ἐλεγίον Ζ'.	104	Ὁ σοφὸς Οὐλεμά; τῆς Σμυρναί; Γ'.	37
Ἐλεγίον Η'.	118	Σουλδαῖος; ὁ πρῶτος αὐτοκράτωρ Ρ'.	147
Ἐν Ναυέλας Θ'. 134 Γ'.	146	Ἡ Σκληρὰ ΙΔ'.	219
Ὁ Ἐρως; τῆς παιδείας Γ'.	146	Σωτηρία διὰ τῆς πυξίδος; ΙΗ.	390
Ὁ Ἐρως; ὁ ἀληθὴς; καὶ ὁ ψευδής; ΙΒ'.	177	Τὸ σημεῖον Κ.	339
Ἡ Ἑλληνικὴ χριστιανὴ ΚΓ'.	497	Τύχη μετὰ τὸ κατάρτι Ζ.	109
Εἰς τὸν ἐκπνέοντα χρόνον ΚΔ'.	416	Ὁ Τάρος; τοῦ Φασαῶ Ἀρμάσι; ΙΣΤ'.	255
Εἰς τὸ νέον ἔτος; ΚΔ'.	416	Ἡ Ἐκνοδάτι; τῆς Μολίνου Θ'.	133
Ἐνός; ἔστι χρεῖα ΚΔ'.	419	Περὶ Φιλοκαλίας Γ'.	33
Ἡρωὶ; φρενακομίου ΙΔ'.	217	Χριστιανὸς; ὁ πρακτικὸς; ΓΔ.	218
Ἡθὴ καὶ ἔθνη τῶν Σιχαίων Κ'. 336, ΚΑ'.	337	Ὁ Χαρακτήρ τοῦ Ἀγγλικοῦ ἔθνους; κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ἀμερικανοῦ Ἐμπερδου; ΚΑ. 353, ΚΒ. 373, ΚΓ'.	411
Ὁ Θρῆνος; τοῦ ἀνάμου Η'.	420	Χαρακτήρ καὶ παιδικὴ εὐταΐα τοῦ Μικροῦ ΚΔ.	418
Θεωρία ἐπισκόπου ΙΘ'.	316		
Τὸ Θεωματοεργὸν κύμβαλον ΙΘ'.	216		
Ὁ Ἰουδαῖος; καὶ ὁ περιηγητὴς; Ζ'.	164		
Οἱ Ἰθαγενεῖς; τῆς Νέας Ζηλανδίας; ΙΑ'.	161		

« Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος »

ΕΤΟΣ Β'.

ΣΜΥΡΝΗ, τῆ 15 Ἰανουαρίου 1859.

Ἄριθ. 1.

Ο ΝΑΥΑΡΧΟΣ ΝΕΛΣΩΝ.

Ὁράτιος Νέλσων, τὸ κλέος τοῦ ναυτικοῦ τῆς Ἀγγλίας ἐγεννήθη τὴν 29 Σεπτεμβρίου 1758, ἐν Βουρεσγάμ Ὀβέρη τοῦ κομητάτου τῆς Νορφόλκης. Μόλις δωδεκαετῆς τὴν ἡλικίαν ἤρχισε τὴν εἰς τὰ ναυτικά μαθητεύσιν του. Ὁ ἐκ μητρὸς θεῖός του ὁ πλοίαρχος Σούκλιγγ (Suckling) ἐκπλαγεῖς ὑπὸ τῆς δεξιωτάτης φύσεως τοῦ νεανίου, ἔλαβεν αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖόν του καὶ μετὰ τινα καιρὸν παρέδωκεν αὐτὸν εἰς τὸν πλοίαρχον Φίλιπ, ὅστις εἶχε διαταχθῆ νὰ ἐκπλεύσῃ δι' ἀνακαλύψεις πρὸς τὸν βόρειον πόλον. Ἐν ἔτει 1777, ὁ Νέλσων διωρίσθη ὑποπλοίαρχος πλοίου τῆς γραμμῆς ἐν ἔτει 1778 διοικητὴς κορβέττας ὡς ὑποδιευθυντῆς ἐν ἔτει 1779 εἰς τὴν κατὰ τῆς Ἀμερικῆς πόλεμον τέλος, περὶ τὸ 1781 ἀνεχώρησεν ὡς διευθυντῆς ἐπὶ τῆς φρεγάτας ὁ Βορξέας διὰ τὰς δυτικὰς Ἰνδίας, ἔχων ὑπὸ τὰς διαταγὰς του τὸν δουκά τῆς Κλαρεντίκς ἐπὶ τοῦ Παγᾶσου, πρῶτον φρεγὰν ἐκστρατεύοντα.

Ὁ ἐνθουσιῶδης καὶ ἤδη περίφημος Νέλσων ἀπήντησεν εἰς τὰς δυτικὰς Ἰνδίας νέαν τινα χεῖρην τὴν ὁποίαν ἐ-υμφεύθη· ἀλλ' ἡ ἔνωσις αὐτῶν δὲν ὑπῆρξεν εὐτυχής. Μετ' οὐ πολὺ ὁ θαλασσοπόρος ἀνὴρ ἐγκατέλιπε τὴν σύζυγόν του, χωρὶς νὰ δηλώσῃ ποτὲ εἰς αὐτὴν τὴν αἰτίαν τῆς τοιαύτης διαγωγῆς του.

Ἐπιστρέψας εἰς τὴν πατρίδα ὁ Νέλσων μετὰ τινων ἐτῶν ἀνάπαυσιν ἀνέλαβε τὴν ὑπηρεσίαν του καθ' ὃν χρόνον ἤρριζεν ὁ κατὰ τῆς Γαλλίας πόλεμος. Ἐν ἔτει 1793 ἐπέμφθη μετ' ἐντελῆς τινας

εἰς τὴν ἐν Νεαπόλει πρεσβείαν τῆς Μεγάλης Βρετανίας.

Ἐπῆρχε τότε ἐν Νεαπόλει γυνὴ τις περὶ ἧς ἐγένετο πολὺς λόγος· Ὁρμηθεῖσα ἐκ τῆς ἐσχάτης βαθμίδος τῆς κοινωνίας ἡ γυνὴ αὕτη διήλθε πᾶσαν κοινωνικὴν τάξιν καὶ τέλος κατώρθωσε νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ὑψηλοτάτην περιωπὴν. Τὴν ἱστορίαν αὐτῆς δὲν ἠθέληεν ἀρμόζει νὰ διηγηθῆ τις ἐπ' ἐκκλησίας ὡς τὸν ἀρετῆς καὶ ἀγιωσύνης. Μεταξὺ δὲ τῶν πολλῶν ἀλλοτροπιῶν αὐτῆς διηγοῦνται ὅτι ποτὲ εἶχε χρησιμεύσει ὡς κύριον πρόσωπον εἰς τινὰς πλαστικὰς παραστάσεις ἢ ζώσας εἰκόνας (tableaux vivants) παριστωμέναις ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν ἐνὸς τινος Δόκτορος Γραχάμου (Dr. Graham). Ὅπως καὶ ἂν ἔχη ταῦτα, ἡ Ἀφροδίτη τοῦ Δόκτορος Γραχάμου, ἀρπαγθεῖσα ἡμέραν τινα ἀπὸ τὰς πλαστικὰς παραστάσεις του ὑπὸ ἐμπαθοῦς τινος λατρευτοῦ, διὰ πολλῶν ἐλιγμῶν καὶ διεξόδων κατώρθωσεν ἐπὶ τέλους νὰ φερέσῃ τὸ ὄνομα μεγάλου τινὸς ἀρχόντος — τοῦ λόρδου Ἀμιλτῶνος. Καὶ ὅτι ὁ Νέλσων ἀπεβιδάσθη εἰς Ἰταλίαν, κατὰ παράδοξον συμφωνίαν κλίσεων καὶ χαρικιτῆρος, ἡ Ἀκίδη Ἀμιλτῶν γεννομένη ἐπιστήθιος καὶ ἀχώριστος φίλη τῆς βασιλίσσης Μαρίας Κερολίνης, εὐρέθη περιβεβλημένη ἐν τῇ αὐτῇ τῆς Νεαπόλεως ἐξουσίαν, ἐνώπιον τῆς ὁποίας ἐκκλινον γόνυ πάντες, καὶ αὐτοὶ οἱ ἐνθουμούμενοι τὴν *παλαιὰν ἱστορίαν*.

Γυνὴ λοιπὸν τοσοῦτον φιλόδοξος φυσικῶ τῶ λόγῳ περὶ πολλοῦ ἐποιεῖτο τὴν κατακτησὶν ὀνόματος τῶσαν ἐνδόξου ὅσον τὸ τοῦ Νέλσωνος.

Ἡ Ἀκίδη Ἀμιλτῶνος ἦτο ὀρεινιότης, θαλασσικὴ καὶ ἀγγιχουστάτη, ὁ δὲ Νέλσων, μὴ γινώσκων

μάλαστα τὴν παλαιὰν ἱστορίαν τῆς σειρήνος ταύτης δὲν ἠσθάνθη ἰκανὴν δύναμιν ν' ἀνθέξῃ εἰς τὰ θέλητρα τῆς, ὡς οὐδ' ὁ μέγας Ἡρακλῆς εἰς τὰ θέλητρα τῆς Ὀμφάλης καὶ τὰ τῆς Διανείρας, καὶ οὕτως ἐγένετο κατὰ τὴν Ἀγγλικὴν σεμνολογίαν (cant) ὁ φίλος τῆς λαίδης Ἀμιλτωνός.

Ἄλλ' ἡ ὀλεθρία αὕτη σγέσις του παρέσυρε τὸν Νέλσωνα εἰς πολλὰ ἀτοπήματα, εἰς πολλὰ σφάλματα διὰ τὰ ὅποια εἰς τὸ μετέπειτα ἐμέμετο ἐαυτὸν πικρῶς. Ἄλλ' οἱ μεγάλοι ἄνδρες δὲν εἶναι ἀναμάρτυχοι, καὶ τοῦτο ἀποδεικνύεται ἀριθμητικῶς ἐκ τῆς ἱστορίας.

Ὅτε ὁ Γαλλικὸς στρατὸς εἰσῆλθεν εἰς Νεάπολιν,

σπανικὸν στόλον, πλησίον τοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ Ἁγίου Βικεντίου (τὴν 1^η Φεβ. 1797).

Τυχῶν δὲ ὑποδεξιώσεως θριαμβευτικῆς ἐν Λονδίῳ μετὰ τὴν νίκην ταύτην προήχθη εἰς βαθμὴν ἀντιναύαρχου, καὶ ἀνεχώρησε πάλιν ὡς διευθυντῆς τῆς μοίρας ἧτις ἀπέκλειε τὰ Γάδαιρα. Ἄλλ' ἡ τύχη ἐστὶν ἀστατος· ταύτην τὴν φορὰν ὁ Νέλσων ἠναγκάσθη ν' ἀποχωρήσῃ ἀπ' ἐμπροσθεν τοῦ ἐχθροῦ, ἀπωλέσας καὶ τὸν δεξιὸν βραχίονα. Οὕτω λοιπὸν ἔμεινε μονόφθαλμος καὶ μονόχειρ· ἐπεθύμουν δὲ νὰ ἠξεύρω ἐν τοιαύτῃ μεταμορφώσει ὁ ἄρξ Νέλσων πῶς ἐφάνετο εἰς τὴν Ἀφροδίτῃν Ἀμιλτωνός.

Τὰ στενὰ ὄρεά μας δὲν μᾶς συγχωροῦσι νὰ ἀναφῶμεν ἐν ταῦθα ἀπάσας τὰς ἐκστρατείας τοῦ

ἔχων ἐπὶ κεφαλῆς αὐτοῦ τὸν στρατηγὸν Χαμπιονέττον (Championnet) εἰς τὸ πλοῖον τοῦ Νέλσωνος κατέφυγον ἢτε Λαίδη Ἀμιλτωνός καὶ ἡ Βασίλισσα Μαρία Καρολίνα. Ὁ Νέλσων τὰς ἔφερεν εἰς Πάναρμον, ὅπου μάτην ἐπειράθη νὰ διεγείρῃ ἀντεπανάστασιν. Εἰς τὴν ἀλωσιν τῆς Βασίλειας ἀπώλεσε τὸν ἕτερον ὀφθαλμὸν. Διορισθεὶς δὲ προσωρινὸς ὑποναύαρχος ὑπὸ τὸν Λόρδον Ὁθαμ (Hotham) τὸν τότε ναυαρχοῦντα τοῦ Βρετανικοῦ στόλου, ἐν τῇ Μεσογείῳ ὁ Νέλσων ὑπῆγε καὶ προσέβαλε τοὺς Ἰσπανοὺς εἰς τὰς Καναρίας νήσους· ἀποκρουσθεὶς δὲ μετὰ τινος ζημίας, ἐξεδιέκθη μετ' οὐ πολὺ νηκίσας νίκη λαμπρᾷ μετὰ τοῦ Ναυάρχου Δέρβις τὸν Ἰ-

Νέλσωνος διὸ περιορίζομεθα εἰς συνοπτικὴν ἱστορίαν τῶν δύο κυριωτέρων αὐτοῦ ναυμαχιῶν.—Τοῦ Ἄβουκίρ καὶ τοῦ Τραπεζαγάρ.

Λαβὼν ἐντολὴν νὰ παραφυλάττῃ τὸν Γαλλικὸν στόλον τὸν προσωριμῶς ἐν Τουλῶνι καὶ μέλλοντα νὰ μεταβιβάσῃ τὸν στρατηγὸν Ναπολέοντα εἰς Αἴγυπτον, ὁ Νέλσων παρεσύθη ὑπὸ ἐναντίον ἀνέμων πρὸς τὴν Σικελίαν, ὅτε δὲ πάλιν ἐπέστρεψεν εἰς Τουλῶνα, ὁ Γαλλικὸς στόλος εἶχεν ἐκπλεῦσει. Διατάττει λοιπὸν πάραυτα τὴν καταδιώξιν· θελεῖ νὰ καταλάβῃ τὸν ἐχθρὸν καὶ πρέπει νὰ τὸν καταλάβῃ. Ἐκπλεῖ λοιπὸν καὶ εἰς τὰ παράλια τῆς Αἰγύπτου ἐν τῷ κόλπῳ Ἄβουκίρ ὁ Νέλσων εὕρισκε τὸν ναύαρχον Βρυί (Bryix) μετὰ δεκατρία πλοῖα τῆς

γραμμῆς, τρεῖς φρεγάτας καὶ μίαν ἀγγελικαφόρον. Ἐπελούμενος δὲ ἐκ τῆς ἀπρονοησίας τοῦ Γάλλου ναυάρχου, ὅστις εἶχεν ἀπομακρυνθῆ πολὺ ἀπὸ τῆς ξηρᾶς, ὁ Νέλσων ἄριστα ποιῶν ἐτέθη μετὰ τοῦ Γαλλικοῦ στόλου καὶ τῆς παραλίας. Ἡ ναυμαχία διήρκεσεν ὀλοκλήρον νύκτα... ἡ ναυαρχία ἐτινάχθη εἰς τὸν ἀέρα ὑπὸ ἐκπυρσοκροτήσεως πυριταποθήκης, καὶ πέντε ἄλλα πλοῖα προὔτιμησαν νὰ πάθωσι τὸ αὐτὸ μᾶλλον ἢ νὰ παραδοθῶσιν. Ὅσα δὲ ἔμειναν, κακῶς ἔχοντα, καὶ διεσκορπισμένα καὶ πλήρη νεκρῶν παρεδόθησαν εἰς τὸν νικητὴν.

Παρὰ δὲ τῷ ἀκρωτηρίῳ Τραπεζαγάρης, ὁ Νέλσων, ἐπὶ κεφαλῆς εἰκοσιεπτά πλοίων τῆς γραμμῆς προσέβαλε τὸν Γαλλικὸν καὶ Ἰσπανικὸν στόλον συμποσσυμένους εἰς τριάκοντα τρία πλοῖα. Ἐν ἀρχῇ δὲ τῆς γιγαντιαίας ταύτης μάχης ὁ Νέλσων διεκοίνωσε τοῖς στρατιώταις αὐτοῦ τὴν λακωνικὴν ἐντολὴν αὐτῆς ἡ Ἀγγλία ἐλπίζει ὅτι ἕκαστος ἡμῶν θέλει ἐκπληρώσει τὸ καθήκον αὐτοῦ. Ἡ ἑκάστος τῆς ναυμαχίας ταύτης εἶναι πασίγνωστος. Ἐπτακαίδεκα πλοῖα τῆς γραμμῆς τῶν δύο συμμάχων δυνάμεων ἐβυθίσθησαν· ἀλλὰ πληγωθεὶς ὑπὸ σφαιριδίου ὁ Νέλσων ἔπεσε καὶ ἐξέπνευσε μετ' ὀλίγας ὥρας εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς νίκης. Ἡ Ἀγγλία ἐδέχθη πενηθοροῦσα τὸ ἦδη πρὸ πολλοῦ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ αὐτῆς ἠρωτικῶς ἀσπασμένον σῶμά του, καὶ ἐξέθεσε αὐτὸ ἐν τῷ ναυτικῷ ἀσύλῳ τῆς Γρηνοῦιχης, καὶ μετὰ ταῦτα ἐναπέθεσε αὐτὸ εἰς μαρμάρινον μνημεῖον ἐν τῷ ναῶ τοῦ Ἁγίου Παύλου.

Ὁ Νέλσων κατέλιπεν υἱὸν ὀνόματι Ὁράτιον Νέλσωνα γεννηθέντα τῷ 1823, ὅστις τὴν σήμερον φέρει τὸν τίτλον Λόρδου. Κατέλιπε δὲ καὶ θυγατέρα ἧτις ἀπέθανε πρὸ τινῶν ἐτῶν. Δ. Κ.

ΣΜΥΡΝΑΪΚΑ.

Τῆς μεγαλοπόλεως Σμύρνης, πρωτίστης νῦν καὶ λογιωτέρας καὶ ἐμπορικωτέρας τῶν πόλεων τῆς Ἰωνίας, ἀσαφῶς πως γινώσκεται τίνες οἱ πρῶτοι κτίσται καὶ οἰκῆτορες καὶ ποθεν ἰδόθη τὸν οἶκον. Βεβαίως μόνον ἡ πόλις ὑπάρχει ἀρχαιοτάτη, ἀσιτοπα ἀκμάζουσα μᾶλλον ἢ ἦντο κατὰ τὰς περιστάσεις ἀπ' ἧς ἐκτίσθη, ἀναμφισβότως διὰ τὴν ἐμπορικὴν αὐτῆς θέσιν καὶ τὴν εὐφροίαν τοῦ τόπου καὶ τὴν ὠραιότητα τοῦ κλίματος, καὶ ται παθοῦσα κατὰ καιροὺς μεγάλας ζημίας καὶ καταστροφάς.

Παρατήρησε τὴν θέσιν τῆς πόλεως ταύτης ἐντὸς τῶν γεωγραφικῶν πινάκων. Οὐδεμία πόλις τῆς μεγάλης καὶ φύσει πλουσίας Μικρασίας, (χώρας Ἀσιανῆς χερσονησίδους, ἐμπορευομένης εὐκόλως πρὸς τὴν μεγάλην Ἀσίαν διὰ ξηρᾶς, πρὸς τὴν Αἴγυπτον καὶ λοιπὴν Ἀφρικὴν διὰ τῆς Μεσογείου, πρὸς τὴν Εὐρώπην διὰ τοῦ Αἰγαίου, καὶ πρὸς τὰ βόρεια διὰ τοῦ Πόντου), ἔχει πρὸ αὐτῆς τόσον βελὴν καὶ κλειστὸν κόλπον, δι' οὗ συγκοινωνοῦσιν εὐκολώτερον πολλὰ μέρη τῆς Ἰωνίας καὶ ἡ Χίος καὶ ἡ Δέσπος μετὰ τῆς πεδινής καὶ πεμφόρου Λυδίας καὶ ἄλλων μερῶν τῆς

Μικρασίας. Φυσικῶ τῷ λόγῳ λοιπὸν ἤρμοζεν ἐξ ἀρχῆς νὰ κτίσωσιν οἱ ἄνθρωποι ἐν τῷ μυγῶ τοῦ κόλπου αὐτοῦ κοινὸν τι ἐμπορεῖον, ἢτοι ἀποθηκαστήριον καὶ συναλλακτῆριον καὶ παρευρετήριον. Τοιοῦτό τι ἦτο ἡ Σμύρνη ὅτε συνφοκίσθη κατὰ πρῶτον, μετὰ τοῦ Αἰγαίου καὶ τῆς Λυδίας καὶ Φρυγίας, τοιοῦτο κατὰ μετῴνα λόγον εἶναι σήμερον μετὰ τῆς Μικρασίας πάσης καὶ τῆς λοιπῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἑσπερίας Εὐρώπης.

Βέβαιον ὑπάρχει ἔτι οἱ πρῶτοι κάτοικοι τῆς πόλεως ταύτης ἦσαν Ἕλληνες, εἴτ' Αἰολεῖς, εἴτ' Ἴωνες μόνον, ἢ καὶ ἀναμιγμένον, ὅπερ πιθανότερον καὶ διὰ τοῦτο ἴσως ὁ ποιητὴς Ὀμηρὸς, γράφων κατὰ τὴν τότε συνήθη τῶν Σμυρναίων διάλεκτον, μίγμα τι οὖσαν ἐκ τῆς Αἰολικῆς καὶ Ἰωνικῆς, ἀναμιγνύει συνεχῶς Αἰολισμὸς καὶ Ἰωνισμὸς, ἐξ οὗ ἠπόρησαν πολλοὶ τῶν παλαιῶν καὶ τῶν νεωτέρων φιλολόγων. Ἡ Σμύρνη καὶ ἄλλως κεῖται κατὰ τὰ μεθόρια τῆς Ἰωνίας πρὸς τὴν Αἰολίδα, καὶ διὰ τοῦτο ἴσως, πρὸ πάντων δὲ διὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς γενομένην σύμμειξιν τῶν δύο λαῶν Αἰολικοῦ καὶ Ἰωνικοῦ, ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἐφιλονείκουν περὶ κυριότητος ἐπ' αὐτῆς ὡς γνωστὸν, αἱ δύο γειτονικαὶ χῶραι Αἰολίς καὶ Ἰωνία.

Ἐὰν συναρμολογήσωμεν ὅσα εἶπον περὶ τῶν πρῶτων τῆς Σμύρνης χρόνων ὁ Ἡρόδοτος, ὁ Στράβων, ὁ Πausανίας καὶ ἄλλοι, εἰκοτολογοῦμεν ἄνευ πολλοῦ κόπου, ὅτι οἱ πρῶτοι κτίσται τῆς Σμύρνης ὑπῆρξαν οἱ ἐκ Θεσσαλίας μεταναστεύσαντες εἰς τὴν Ἀσίαν Αἰολεῖς, ὅτι τὸ πρῶτον κτίσμα τῶν Αἰολέων τούτων ὠνομάσθη ἀπὸ τοῦ τόπου *Ναύλοχον*, ὅπερ σημαίνει Καραβοστάσιον. Ἀναμφισβότως καθ' ἡμᾶς τὸ Ναύλοχον αὐτὸ δὲν ἦτον ἄλλο, εἰμὴ τὸ χυδαῖστί λεγόμενον Δεραγάτσι, κλειόμενον ὅπως οὖν ὑπὸ τῆς ἄκρας τοῦ Ἄλιπέδου (Πούντας), ἐπειδὴ μάλιστα πρέπει νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι τὸ πάλαι τότε ἦτο κολπιδέστερον τὸ μέρος ἐκεῖνο τὸ ἀπὸ Δαρκαγατίου δηλαδὴ μέχρι τοῦ Ἄρτεμισίου, χερσωθὲν κατ' ὀλίγον ὑπὸ τῆς εἰσβαλοῦσης ἐκ τῶν περιχώρων ἰλύος καὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Μέλητος· ὥστε δὲν λανθανόμεθα ἐὰν συμπεράνωμεν, ὅτι τὸ πάλαι τότε ὁ πέραν τοῦ Μέλητος λόφος, ὁ χυδαῖστί λεγόμενος Τεπεντζίκι, ἦτο πλησιέστερος πρὸς τὴν θάλασσαν, καὶ πιθανῶς αὐτοῦ ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος συνοικισμὸς, διότι οἱ παλαιοὶ Ἕλληνες, πάντες σχεδὸν, ἐκλέγοντες τὰς πρὸς οἰκισμὸν θέσεις, ἤθελον τόπον ὅπως οὖν ὑψηλὸν διὰ τὸ ἀσφαλέστερον καὶ ὑδρῆλὸν καὶ εὐλίμενον. ἔχει δὲ τὰ τρία ταῦτα προτερήματα ἡ θέσις τοῦ Ναυλόγου, ἢτοι τῆς πρωτογενεὸς Σμύρνης. Καὶ νῦν ἔτι ἀπὸ τοῦ ρηθέντος λόφου μέχρι τῆς θαλάσσης καὶ μέχρι τοῦ Ἄρτεμισίου (Χαλικά-μπουναρ) σώζεται καὶ ἀνακαλύπτεται ἐνίοτε ἰκανὴ ἀρχαιοτάτων ὕλη κτιρίων. Τὸ δὲ Ναύλοχον τοῦτο ἐκτίσθη πιθανῶς μίαν μόλις ἑκατονταετηρίδα μετὰ τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον καθ' ὃν χρόνον ὑπῆρχε καὶ ἠκμαζεν ἔτι ἐν τῇ Μικρασίᾳ τὸ Βασίλειον τῶν Φρυγῶν, ὄντων καὶ τούτων ἀμφύλων πρὸς τοὺς Θράκας, τοὺς Μακεδόνας, τοὺς Αἰολεῖς καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, ὅπερ σημει-

οὔμεν ἐν παρόδῳ πρὸς γνῶσιν τῶν ἐξ ἀγνοίας πι-
στευόντων ἴσως, ὅτι Φρύγες καὶ Θράκες καὶ Μα-
κεδόνες ἦσαν λαοὶ ξενικοὶ καὶ ἀλλόγλωσσοι. Πιρο-
δικῶς ἐστὶ σημειούμεν, ὅτι κατ' Ἡρόδοτον οὐ μόνον
οἱ Καππαδόκαι, ἀλλὰ καὶ οἱ Ἀρμένιοι ἦσαν ἀποικοὶ
τοῦ πολυπλήθους λαοῦ τῶν Φρυγῶν.

Ἄς μὴν ἀμφιβάλλωμεν, ὅτι μετὰ τὴν κτίσιν τοῦ
Ναυλοχοῦ ὑπὸ τῶν Διολέων συνέρχοντο εἰς αὐτὸ
πολλοὶ Ἴωνες ἐκ τοῦ πλησίον καὶ πολλοὶ ἄλλοι Ἑλ-
ληνες ἐκ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου. Ἀγνοῖται πότε
καὶ πῶς τὸ Ναύλοχον μετωνομάσθη Σμύρνη. Σμύρ-
νη ὑπέρχε συνοικία τις ἐν Ἐφέσῳ ἀπὸ Σμύρνας Ἀ-
μαζόνος ὀνομασθεῖσα, διότι πρὸ τῶν Τρωϊκῶν ἐστὶ
αἱ Ἀμαζόνες, ἐπιδραμοῦσαι τὴν Μικρασίαν ἔρθασαν
μέχρις Ἐφέσου. Οἱ παλαιοὶ συγγραφεῖς ἀναφέρουσι
λοιπὸν, ὅτι οἱ Ἴωνες, πιθανῶς ἀρχηγούντων τῶν Ἐ-
φεσίων, ὡς πολυπληθεστέρων, κατέκτησαν καὶ με-
τωνόμασαν τὴν πόλιν ταύτην, μετέχουσαν ἔστοτε
καὶ τοῦ Ἰωνικοῦ συλλόγου κατὰ τὰ Πανιώνια, πα-
νήγυριν πολιτικὴν καὶ θρησκευτικὴν συγκροτουμέ-
νην ὑπὸ τῶν Ἰώνων περιοδικῶς κατὰ τὴν βριεῖαν
ὑπὸ τῆς Μυκάλης ἀντικρὺ τῆς νήσου Σάμου. Καθὼς δὲ
λέγει ὁ ποιητὴς Μίμνερμος φαίνεται, ὅτι
μετὰ τὸ συμβᾶν τοῦτο μετωκίσθησαν εἰς τὴν Σμύρ-
νην πολλοὶ καὶ ἐκ τῆς Κολοφῶνος (Σιδρισάρ), πό-
λεως καὶ ταύτης ἐν τῇ Ἰωνίᾳ παλαιότητας.

Ὅτι δὲ τὸ Ναύλοχον, ἢ καὶ Σμύρνα, ἦτον ἐξ
ἀρχῆς πόλις ἐμπορικὴ καὶ λογία, ἀποδεικνύεται ἀρ-
κούντως ἐκ τῆς διηγήσεως τοῦ Ἡροδότου, ὅς τις ἀ-
ναφέρει ἐμπόρους ἐρχομένους ἐνταῦθα καὶ τὸν χρη-
στὸν διδάσκαλον Φημίον, τὸν πατρίην τοῦ θεοῦ
Ὀμήρου. Ὁ Φημίος ἄξιος ὄντως δικαίας φήμης διὰ
τὸν ἰωάνδον, ἐμόρφωσε τὸν μέγαν τοῦτον ἄνδρα τὸν
πατέρα τῆς ἑλληνικῆς ποιήσεως καὶ παιδείας. Ἰθα-
κήσιός τις πλοίαρχος ταξειδεύων συνεχῶς εἰς τὴν
Ἑσπερίαν Εὐρώπην καὶ ἐλθὼν τότε εἰς τὴν Σμύρνην
διὰ γεννήματα, εὗρηκε παιδαγωγὸν τὸν Ὀμηρον,
διάδοχον ὄντα τοῦ Φημίου, καὶ θαυμάσας τὴν ἀγα-
θότητα καὶ εὐγένειαν τῆς ψυχῆς καὶ τὴν ποιητικὴν
τέχνην αὐτοῦ, παρεκίνησε τὸν Ὀμηρον νὰ ταξειδεύ-
σῃ μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον ἀνεξίδως. Τοῦτο ἐ-
πέθυμε καὶ ὁ παιδαγωγὸς Ὀμηρος πρὸ πολλοῦ. Ἀ-
πὸ τὰ μεγάλα λοιπὸν ταξείδια ἐσχηματίσθη ἡ
σοφία καὶ ἡ τέχνη τοῦ ποιητοῦ.

Πάσχων μετὰ ταῦτα ἐξ ὀφθαλμίας καὶ διαμεί-
νας χρόνον τινὰ ἐν Ἰθάκῃ, ἐπανήλθεν εἰς τὴν Ἰωνί-
αν ὁ Ὀμηρος καὶ τυφλὸς περιήλθε τὴν Κύμην (Μούρ-
τι) τῆς Αἰολίδος, τὴν Χίον καὶ Σάμον, ζητῶν πό-
ρον βίου. Τὰ μέρη ταῦτα ἤμαζον τότε, ὡς φαίνε-
ται, πολὺ πλέον τῆς Σμύρνης. Ἀγοῖται δὲ διὰ τί δὲν
εὗρηκε τὸν πόρον αὐτὸν ἐν τῷ γενεθλίῳ τόπῳ. Τάχα
διότι οἱ ἔμποροι φροντίζοντες πρὸ πάντων περὶ χρη-
ματισμοῦ καὶ εὐζωίας ἀμελοῦσιν ἐνίοτε τὰ λοιπὰ
καλὰ;

Ἐπὶ τῆς βασιλείας τῶν Λυδῶν ἀκμάζουσα ἐστὶ
πλέον ἡ Σμύρνη, ἀντίστη ἐπιτυχῶς πολλὸν χρόνον
πρὸς τὰς κατακτητικὰς ἐπιδρομὰς αὐτῶν. Καὶ πο-
τε κατώρθωσαν μὲν οἱ Λυδοὶ νὰ εἰσχωρήσωσιν εἰς τὸ

τεῖχος τῶν Σμυρναίων, ἐπελθόντες ἐξ ἄφρα συν πολ-
λῇ δυνάμει, ἀλλ' οἱ γενναῖοι καὶ φιλότιμοι Σμυρναῖ-
οι μὴ δειλιάσαντες καὶ ἀντιμυχόμενοι καρτερῶς,
ἐπέτυχον θυμασίως νὰ καταπολεμήσωσι καὶ ἐξώ-
σωσι τοὺς Λυδοὺς ἀπὸ τὴν πόλιν αὐτῶν, συναντι-
λαμβανομένων πιθανῶς καὶ τῶν γυναικῶν καὶ παῖ-
δων. Τὸ μέγα τοῦτο κατόρθωμα τῶν Σμυρναίων
ἐφημίσθη τότε κατὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα, καὶ ὅτε
εἰσέβαλον εἰς τὴν Ἐβραν οἱ Σπαρτιάται διὰ νυκτὸς
ἐπὶ τῶν Μεσσηνιακῶν πολέμων, ὁ ἥρωϊς Ἀριστομέ-
νης, προσπαθὼν διὰ παντὸς τρόπου νὰ ἐξώσῃ αὐ-
τοὺς, ἀνέφερε πρὸς ἐμψύχωσιν τῶν περὶ αὐτὸν Μεσ-
σηνίων ἐκείνο τὸ παράδειγμα τῶν Σμυρναίων, ὡς
διηγείται ὁ Παισανίας. Ἐπὶ τέλους ὁμῶς κυριεύσαν-
τες οἱ Λυδοὶ τὴν Σμύρνην, κατέστρεψαν αὐτὴν καὶ
κατεσκόρπισαν τοὺς Σμυρναίους εἰς τὰ πέριξ χωρία.

Τετρακόσια ἔτη κατόκειον τὸν τόπον τοῦτον οἱ
Σμυρναῖοι κοιμηθῶν, (τουτέστι μὴν ἔχοντες πόλιν),
ὡς σημειοῖται ὁ Στράβων, ὅτε ὁ μέγας Ἀλέξανδρος,
ἐκστρατεύσας κατὰ τοῦ Δαρείου, ἦλθε καὶ εἰς τὴν
πατρίδα τοῦ Ὀμήρου, ἐπειδὴ ἠγάπα καὶ ἐτίμα δια-
φορόντως τὸν ποιητὴν τοῦτον. Κοιμηθεὶς δ' ὀλίγον
ἐπὶ τοῦ λόφου Πάγου, ἀπεράσισεν νὰ συνοικήσῃ αὐ-
τοῦ τὴν Σμύρνην, καὶ πρὸ τούτου ἐπομένως πέμ-
ψας, ἔφερε χρησμὸν λέγοντα.

Τρισμάκτρεις κείνοι καὶ τετράκις ἔσσονται

Οἱ Σμύρναν οἰκήσουσι πέραν ἱεροῦ Μέλητος.
Ὁ χρησμὸς οὗτος κατ' ἡμᾶς ὀρίζει ἐντελῶς τὴν θέ-
σιν τοῦ Μέλητος ποταμοῦ τῆς Σμύρνης, ὑποδεικνύων
ἅμα τὴν θέσιν τῆς ἀρχαίας πόλεως πρὸς ἀνατολὰς
τοῦ ποταμοῦ. Ὁ Ἀλέξανδρος λοιπὸν σχεδιάσας τὴν
νεωτέραν Σμύρνην, ἀπέχουσαν πραγματικῶς πολὺ
ὀλίγον τῆς ἀρχαίας πόλεως, κατέλιπε τὴν ἐκτέλε-
σιν εἰς τινὰ τῶν ὑπάσπιστων αὐτοῦ τὸν Ἀντίγονον.
Πιθανὸν δ' ὅτι καὶ ἀρῶν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀ-
λεξάνδρου ἐγένετο κύριος τῆς Μικρασίας προσκαί-
ρος ὁ Ἀντίγονος, ἐκαλλώπισε τὴν Σμύρνην ἐπὶ πλέον
καὶ διὰ ταῦτα ὑπὸ τινος τῶν παλαιῶν συγγραφέ-
ων λέγεται ἀνακαινιστῆς ὁ Ἀντίγονος τῆς πόλεως
τῶν Σμυρναίων.

Ἀκμάζουσα ἐπὶ Μακεδόνων καὶ Ῥωμαίων ἡ νε-
ωτέρα Σμύρνη ὡς πόλις αὐτόνομος καὶ ἐμπορικὴ, ἔ-
παθε πολλὰς ζημίας ἐκ τῶν πολέμων καὶ τῶν σει-
σμῶν. Ἐπὶ δὲ τῶν Βυζαντινῶν Αὐτοκρατορῶν, δὲν
ἀναφέρεται συνεχῶς ὑπὸ τῶν τότε συγγραφέων, εἰ-
μὴ μόνον ὅτι κυριευθεῖσα πρὸ τῶν σταυροφορικῶν
πολέμων ὑπὸ φυλῆς τινος Τούρκων, τῶν ἐπιλεγόμε-
νων Σιγυκιδίων, κατέστη καθέδρα ἡγεμονίας τινὸς
αὐτῶν, ὡς ἡ Κασταμόνη, τὸ Ἰκόνιον, τὰ Λάρανα
καὶ ἄλλαι πόλεις τῆς πολυπληθοῦς Μικρασίας.

Οἱ σταυροφορικὴ πόλεμοι, ληστεύοντες πραγμα-
τικῶς τὴν ταλαίπωρον Ἀνατολὴν ὑπὸ τὸ πρόσχη-
μα τοῦ θρησκευτικοῦ ζήλου, ἐπεσκέφθησαν καὶ τὴν
Σμύρνην, κατεχομένην ὑπὸ τῶν Τούρκων ἐκείνων.
Οἱ Σταυροφόροι Φράγγοι κατεῖχον ὀλίγα ἔτη μόνον
τὸ ἐπὶ τοῦ λιμένος φρούριον, πολεμοῦντες τοὺς Τούρ-
κους, ὅτε ὁ περιβόητος Τίμουρος (Ταμερλάνος) ἀρ-
χιγὸς τῆς Ταρταρίας, νικήσας καὶ συλλαβὼν περὶ

τὴν Ἀγκυραν τοῦ Σουλτάνου τῶν Ὀθωμανῶν Βα-
γιαζίτην, ἦλθε καὶ εἰς τὴν Σμύρνην. Μὴ δυνήθει-
ς δὲ νὰ ἐξώσῃ ἄλλως τοὺς Φράγγους ἀπὸ τοῦ τειχι-
σματος, καθὼς θαλασσοκρατοῦνται, ἐγέμισεν τὸν λιμέ-
να καὶ οὕτω χερσώσας τὴν θάλασσαν τὴν περὶ τὸ
τειχίσμα, ἠνάγκασε τοὺς Φράγγους νὰ φύγωσιν ἐπὶ
τῶν πλοίων. Ἀλλὰ πρὸ τούτου ὁ περιφραγμὸς Αὐτο-
κράτωρ τῆς Ἑλλάδος Ἰωάννης Βατάκης, ἐλευθερώσας
τὴν Σμύρνην ἀνεκαίνισε τὸ ἐπὶ τοῦ Πάγου τεῖχος τῶν
Σμυρναίων. Ἐπισκεφθεὶς δὲ τὴν Σμύρνην καὶ προ-
σκυνήσας τὸν ἐν αὐτῇ ναὸν τοῦ Χριστοῦ (τὰ νῦν τέ-
μενος μωαμεθανικὸν κατὰ τὸ Καστανοπωλεῖον). ἤλ-
θεν εἰς τὰ Περίκλυστα, ἐκεῖθεν δὲ εἰς τὸ Νόμιον,
ὅπου ἀπέθανεν.

(Ἔπεται συνέχεια.)

ΠΕΡΙ ΕΠΙΣΚΕΨΕΩΝ.

Ἡ ἐπίσκεψις εἶναι ἡ μεγίστη καὶ αὐτιωδεστάτη
ἐνασχόλησις τοῦ ἀποροῦντος πῶς νὰ σκοτήρῃ τὸν
καιρὸν του, καὶ τοῦ ἀργοπλάγητος (Hâneur). Ἐὰν
ἀπέκτησας φήμην ὅποιαν δήποτε καὶ ἔχεις ἐργασί-
ας σπουδαίας ἢ πρέπει ν' ἀναχωρήσῃς ἐκ Παρισίων,
ἢ πρέπει ν' ἀφήσῃς τὰς ἐργασίας σου· διότι ἄλλως
ὁ ἀργοπλάγης δὲν θέλει σ' ἀφήσῃ ἡσυχίαν διὰ τῆς
ὄχληρότητός του.

Ἐπάρχουσι δύο εἰδῶν ἐπίσκεψις· ἴσον *Al adthor-*
μητοι· ἴσον *Al kai' antapodousin*. Αἱ τελευταῖαι
τούτων εἰσὶν ἀπαραίτητοι διὰ τοὺς καλῶς καὶ εὐ-
γενῶς συμπεριφερομένους, αἱ δὲ πρῶται δὲν ἐπιτρέ-
πονται εἰμὴ εἰς τοὺς γονεῖς καὶ εἰς τοὺς στενοὺς
φίλους· ἀλλ' οἱ ἀργοπλάγητες δὲν φυλάττουσι τὸν
κανόνα τοῦτον, καὶ ἔρχονται καὶ σὲ ἐνοχλοῦσιν ἐπὶ
μόνῳ τῷ λόγῳ ὅτι ἔρχονται νὰ μάθωσι τὰ τῆς κα-
λῆς ὑγείας σας.

Ἡριττὸν νὰ εἶπω ὅτι ὁ ἐπισκεπτόμενος χρεωστῆ
νὰ ἦναι κοσμίως ἐνδεδυμένος· καὶ διὰ μὲν τοὺς
συγγενεῖς καὶ στενοὺς φίλους ἀρκεῖ ὁ κοινὸς ἐπειθύ-
τη (redingote) ἀλλ' εἰς πᾶσαν ἄλλην περίστασιν
ἡ ἐθιμοτυπία ἀπαιτεῖ τὴν *mellavrar odgar*.

ΣΥΓΚΕΦΑΛΑΙΩΣΙΣ.

1. Ἡ ἀνταπόδοσις τῆς ἐπίσκεψις ἐστὶ χρεὸς
ἀπαραίτητον, ἐκτὸς ἐὰν ὑπάρχῃ μεγάλη διαφορά
κοινωνικοῦ βλημοῦ μεταξὺ τοῦ ἐπισκεπτομένου καὶ
τοῦ δεχομένου τὴν ἐπίσκεψιν.

2. Ἐν ταῖς ὑποχρέμασιν ὁ ὑπάλληλος δὲν πρέ-
πει νὰ ἀπαιτῇ ἀνταπόδοσιν ἐπίσκεψις παρὰ τοῦ
ἀνωτέρου αὐτοῦ.

3. Μὴ ἀνταπόδιδε ποτὲ ἐπίσκεψιν ἀκαίρως· του-
τέστιν ἐν ὥρᾳ γεύματος, προγεύματος, δείπνου, ἐρ-
γασίας κ.τ.λ. εἰς πᾶσαν δὲ περίστασιν αἱ μετὰ με-
σημβρίαν ὥραι εἶναι αἱ καταλληλότεραι.

4. Ἐν Παρισίοις αἱ ἐπίσκεψις εἶναι δεκταὶ ἀπὸ
τῆς ἐνδεκάτης τῆς πρωῆς μέχρι τῆς ἐνάτης ἐπι-
ρινῆς ὥρας· ἀλλ' αἱ ὥραι διαφέρουσι κατὰ ἔθνη καὶ
χώρας καὶ κατὰ τὸν τρόπον τοῦ ζῆν.

5. Τὸ ἀπαιτῆσθαι τοῦ καθήκοντος τῶν ἐπι-

σκέψεων ἡ κοινωνία συγγωρεῖ μόνον εἰς τοὺς σοφοὺς
καὶ μεγαλοφυεῖς ἄνδρας.

6. Αἱ ἐπίσκεψις ἀποτελοῦσιν ἐν τῇ κοινωνίᾳ
δεσμὸν τὸν ὅποιον δὲν δύναται νὰ διαρρήξῃ τις ἐὰν
δὲν θέλῃ νὰ χωρισθῇ ἀπ' αὐτῆς.

7. Αἱ πλέον ἀπαραίτητοι ἐπίσκεψις εἰσὶ ἴσον
αἱ τοῦ νέου ἔτους· ἴσον Αἱ τῆς χωνεύσεως λεγόμεναι,
τουτέστιν αἱ μετὰ πρόσκλησιν εἰς γεῦμα, εἴτε ἐδέχ-
θης αὐτὴν εἴτε ὄχι· ἴσον Αἱ πηγάζουσαι ἐκ συμβάν-
τος εὐτυχοῦς ἢ δυστυχοῦς, οἷον θανάτου, γάμου, γε-
νεθλίων, διορισμοῦ εἰς ὑπουργεῖον κ.τ.λ.

8. Ἐὰν ὁμῶς ὁ φίλος σου ἐδιωρίσθῃ ὑπουργὸς ἢ
πρόξενος τι, γράψον αὐτῷ χωρὶς νὰ τὸν ἐπισκεφθῆς,
διότι ἄλλως θέλουσιν σὲ ἐκλάβει διὰ θηρευτὴν θέσεως.
Ἀνάβαλε τὴν ἐπίσκεψιν σου μέχρι τῆς πτώσεως αὐτοῦ.

9. Ἡ γνωστοποιήσασα χαρὰν ἢ λύπην ἐπιστολὴ
ἀπαιτεῖ πάντοτε ἐπίσκεψιν.

10. Ἐπίσκεψις τῆς ἐθιμοτυπίας δὲν πρέπει ποτὲ
νὰ διαρκῆ πλέον τῶν δεκαπέντε λεπτῶν, εἰμὴ μόν-
ον εἰς ἐκτάκτους περιστάσεις. Δύνασθε ὁμῶς νὰ τὴν
παρατείνητε πέντε λεπτά περιπλέον, ἐὰν σὰς παρ-
κινήσωσι νὰ μείνητε.

11. Ἐὰν ἴδῃτε τὸν οἰκοδεσπότην ἐκβάλλοντα
γραμμάτιον ἢ ἐπιστολὴν ἀπὸ τὸ θυλάκιόν του, ζη-
τοῦντά τι ἐπὶ τῆς τραπέζης, βλέποντα τὸ ὠρολόγι-
ον, ἔχοντα ὕψος ἄνωθεν, συμπεριστρέφοντα τοὺς ἀν-
τιχειρᾶς του, κτυποῦντα τὸν βυθμὸν ἐπὶ τοῦ ἐδά-
φους· μετὰ τὸ ὑπόδημά του, λαμβάνοντα τὴν πυρά-
ραν διὰ νὰ συνδαυλίῃ τὸ πῦρ χωρὶς νὰ ἦναι ἀνάγκη
κτλ. ἀπελθε καὶ ἂν μόλις ἐφθῆσας πρὸ πέντε
λεπτῶν.

12. Ἡ μεγάλη τέχνη τοῦ ἐπισκεπτομένου συν-
ίσταται εἰς τὸ ν' ἀπέλθῃ ἐν τῇ προεπιούσῃ στιγμή.

13. Καθ' ἣν στιγμήν ἀρχίζεις νὰ βρῦνεσαι, ἔσο
βέβαιος ὅτι καὶ ὁ δεχόμενος τὴν ἐπίσκεψιν σου βρ-
ύνεται. Διὰ τοῦτο λοιπὸν ἀπελθε.

14. Ἐὰν πρὶν ἀναχωρήσῃς ἐπέλθῃ καὶ ἄλλη ἐπί-
σκεψις ἥτις φαίνεται προξενούσα εὐχαρίστησιν, μεῖ-
νε ἀκόμη δύο λεπτά καὶ τότε ἀπελθε.

15. Εἰς ἐπίσκεψιν τὴν ὅποιαν κάμνεις κατὰ συν-
έπειαν ἐπιστολῆς χαροποιᾶς ἢ λυπηρᾶς ἀγγελίας,
πρέπει ἡ ἔκφρασις τοῦ προσώπου σου νὰ ἦναι ἐν ἀρ-
μονίᾳ μετὰ τὴν ἐνδυμασίαν σου.

16. Ἡ Κυρία δὲ Βραδί, λέγει ἐν τοιαύτῃ περι-
στάσει «Γέλα μετὰ τῶν γελιώντων καὶ κλαῖε μετὰ
τῶν κλαιόντων. Τοῦτο δὲν εἶναι ὑπόκρισις ἀλλὰ κα-
λοκάγαθία». Σύμφωνοι.

17. Τὸ νὰ εἰσελθῇ τις πρὶν νὰ εἰδοποιήσῃ εἶναι
τῆς ἐσχάτης ἀγροικίας, ἔστω καὶ πρὸς ἀδελφόν,
θεῖον ἢ καὶ πρῶτον ἐξάδελφον.

18. Ἐὰν εἰς τὴν εἴσοδον δὲν εὗρητε τὸν εἰσαγγέλ-
λοντα, κρούσθε ἐλαφρὰ, καὶ περιμένετε ὥραν ἰκα-
νὴν ἕως οὗ ἔλθωσι νὰ σοὶ ἀνοίξωσιν· ἐκτὸς ἐὰν σὲ
προσκαλέσωσιν ἔσωθεν νὰ εἰσελθῆς.

19. Ἐὰν μετὰ τινὰ λεπτὰ δὲν σοὶ ἀποκριθῶσι
τὸ πρῶτον καθίσταται λίαν ἄπορον. Τότε παρὰ
μὲν τοῖς φίλοις περιμένε ἕως οὗ ἔλθῃ τις καὶ σὲ ἀπο-
πέμψῃ εὐγενῶς, ἢ σὲ παρακλήσῃ νὰ εἰσελθῆς.

20. Εάν δὲ ἡ ἐπίσκεψίς σου ἴσται πρὸς ἀπλοῦς γνωρίμους, ἀπέλθε, καὶ χωρὶς νὰ ἐρωτήσης τὸν θυρωρὸν, εἰς δὲν θέλῃς νὰ φανῆς ἀδιάκριτος.

21. Αἱ κατὰ συνέπειαν προσκλήσεις εἰς συναυλίαν, χορὸν, ὀρχηστικὴν ἐφασπερίδα (soirée dansante) γινόμεναι ἐπισκέψεις δὲν πρέπει ν' ἀναβιβάζονται περισσώτερον τῆς μίας ἐβδομάδος.

22. Εἰς τὰς τελευταίας ταύτας περιστάσεις πρέπει νὰ ἴσται τις λίαν ἀγροῦκος ὡστε νὰ νομίζῃ ὅτι τὸ χαρτώνυμον (Carte de visite) δύνανται ν' ἀντικαταστήσῃ τὴν ἐπίσκεψιν.

23. Εάν φίλος τις ἐπιστρέψῃ ἀπὸ ταξείδιον, εἰς αὐτὸν ἀνήκει νὰ ἔλθῃ νὰ σοὶ κάμῃ τὴν πρώτην ἐπίσκεψιν, ἵνα σοὶ γνωστοποιήτῃ τὴν ἐπιστροφὴν του.

24. Εάν, ἐπιτετραμμένος πολιτικὴν τινα ἐντολὴν ἀφίχθῃς εἰς τινα πόλιν, κωμόπολιν, ἢ χωρίον, σὸν ἔστι τὸ νὰ ὑπάγῃς νὰ ἐπισκεφθῇς τοὺς ἀνωτέρους σου μετὰ τὴν βραχυτάτην ἀνάσθησιν, καὶ πάντας τοὺς ἀποτελοῦντας τὴν ἐκλεκτὴν κοινωνίαν τοῦ τόπου ἐντὸς δεκαπενθημέρου.

25. Τὸ νὰ ἀρκεσθῇ τις εἰς τὸ νὰ σταίῃ τὸ χαρτώνυμόν του εἰς τὰς δύο ταύτας περιστάσεις οὐδὲν ἄλλο ἤθελεν εἶναι ἢ αὐθάδεια.

26. Εάν εὐρὴς τὸ πρόσωπον τὸ ὑποῖον ἐπισκέπτεσαι ἐτοιμαζόμενον νὰ ἐξέλθῃ, μὴ γείνης αὐτῷ ἐμπόδιον, ἀλλ' ἀπέλθε ἐναντίον πάσης ἐστάσεως.

27. Πολλάκις ἐνοχλεῖ τις τοὺς ἄλλους ἐνῶ νομίζει ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ τοὺς εἶναι ποτὲ ὀχληρὸς, λέγει ὁ Λαροσφουκώλδης. Τοῦτο ἐφαρμόζεται ἰδίως εἰς τοὺς συγγενεῖς καὶ στενοὺς φίλους.

28. Εάν, ἐπισκεφθῆς ἀνδρα λόγιον, εὐρὴς αὐτὸν ἐνησχολημένον εἰς μελέτην, ἀπέλθε ἀμέσως, καὶ χωρὶς νὰ τῷ εἴπῃς καλὴν ἡμέραν. Τὸ νὰ τὸν κάμῃς νὰ γάσῃ τὸ ἄκρον μιᾶς ἰδέας πολλάκις δύνανται νὰ τὸν ζημιώσῃ ὀλόκληρα κεφάλαια. Ὅθεν ἡ ἐπίσκεψίς σου θέλει ἀφεύκτως δυσαρεστήσῃ αὐτόν.

29. Μετὰ τὰς συνειθισμένας προσαγαρεύσεις μὴ καθίσῃς πρὶν καθίσωσιν ὁ οἰκοδεσπότης καὶ ἡ οἰκοδεσποίνα.

30. Εάν ἡ οἰκοδεσποίνα ἢ ὁ οἰκοδεσπότης ἐξακολουθῇ νὰ μὲνῃ εὐθὺς ἀπέλθε.

31. Εάν σε ὑποδεχθῶσιν εἰς τὸν κοιτῶνά των δι' ἑλλειψιν αἰθούσης, μὴ ἐπλῆξῃς τὸν πῖλον σου ἐπὶ τῆς κλίνης των, καὶ τοὶ ἀναγκαζόμενοι νὰ κρατῆς αὐτόν εἰς τὰς χεῖράς σου.

32. Εἰς τὰς οἰκίας τῆς εὐγενοῦς συμπεριφορᾶς ποτὲ δὲν θέλουσιν σε δεχθῆ εἰς τοὺς κοιτῶνάς των, ἐκτὸς εἰάν ἴσται στενωτάτοι φίλος σου.

33. Ἡ καλῶς ἀνατετραμμένη γυνὴ ποτὲ δὲν δέχεται ἐπίσκεψιν ἀνδρὸς εἰς τὸν κοιτῶνά της.

34. Ὅταν σοὺ ἔλθῃ ὀχληρὰ ἐπίσκεψις μὴ δείξης ποτὲ τὴν δυσαρεσκίαν σου, ἀλλὰ δρᾶξαι εὐλογησανὺς προσφάσεως ἵνα ἀπαλλαγῇς τοῦ ὀχληροῦ ἀνθρώπου.

35. Παραδείγματος χάριν εἰάν ἴσται παράσιτος νὰ τῷ εἴπῃς ὅτι εἶται προσκεκλημένος εἰς τὸ γεῦμα παρὰ τῆς δέινας κυρίας, εἰάν ἴσται ἐκ τῶν ζητούντων δάνειον παρακάλεσε νὰ σοὶ δανείσῃ χρηματικὸν

τι ποσὸν τοῦ ὑποῖου διδόν ἔχει μεγάλην ἀνάγκην. κ.τ.λ.

36. Εάν εἰς τὴν ἐπίσκεψίν σου δὲν εὐρὴς κανένα εἰς τὴν οἰκίαν, ἄρες τὸ χαρτώνυμόν σου ἀφ' οὗ προσπτύξῃς μίαν ἐκ τῶν γωνιῶν αὐτοῦ, ἵνα ἴδωσιν ὅτι αὐτοπροσώπως ὑπῆγες.

37. Τὸ χαρτώνυμόν σου πρέπει νὰ φέρῃ ἀπλῶς τὸ ὄνομα καὶ τὴν διεύθυνσίν σου ἄνευ οὐδεμιᾶς προσθήκης.

38. Τὴν σήμερον μόνον οἱ πρῶτον χωρικοὶ καὶ ζευγηλάται κοσμοῦσι τὰ χαρτώνυμά των μὲ ἀνθη καὶ χρυσώματα καὶ ἀνάγλυφα.

39. Μηδέποτε μεταχειρίζου χαρτώνυμα λευκῶφαια, μὲδὲ ἔχοντα μέλανα ἄκρα, διότι τὸ ἀληθὲς πένθος ἐνοικεῖ ἐν τῇ καρδίᾳ, καὶ ἀρκεῖ νὰ δεικνύηται διὰ τῶν γραμμάτων τῆς γνωστοποιήσεως; καὶ διὰ τῆς ἐνδυμασίας.

40. Μὴ κάμῃς ποτὲ χαρτώνυμα περιληπτικὰ ἢτοι ἀπὸ κινουῦ, ἐκτὸς μετὰ τῆς συζύγου σου; ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἴτως δὲν πρέπει.

41. Μὴ κατατάξῃς ὑπὸ κενοδοξίας ἐπὶ τῆς στεφάνης τοῦ κατόπτρου σου τὰ χαρτώνυμα ἄτινα λαμβάνεις παρὰ τῶν ἄλλων.

42. Εἰς τὰς ἐπισκέψεις τῆς ἐθιμοτυπίας ἄρνε τὸν πῖλον καὶ τὸ ἐπανωφρόριόν σου εἰς τὸν ἀντιθάλαμον.

43. Εἰς ἐπίσκεψιν ὅμως συνήθη μὴ ἄρνε εἰμὴ τὴν χλαῖναν ἢ τὸ ἐπανωφρόριόν σου, καὶ εἰσελθε μὲ τὴν βρακτηρίαν καὶ τὸν πῖλόν σου.

44. Κράτει τὸν πῖλον καὶ τὴν βρακτηρίαν σου ἔως οὗ ὁ οἰκοδεσπότης ἢ οἰκοδεσποίνα σε παρακαλέσωσι νὰ τὰ καταθέσῃς.

45. Εάν μετὰ πέντε λεπτὰ δὲν σᾶς εἴπωσι τίποτε, σημείον ὅτι σᾶς ἀποπέμψουσι μὲ τρόπον εὐγενῆ.

46. Εἰς ἐναντίαν περίστασιν φέρεται εἰς τὸν ἀντιθάλαμον, ἀλλὰ μὴ τὰ ἐπιθέσῃς εἰς τὰ ἐπιπλα.

47. Εάν ἀπορῶν ποῦ νὰ ἐναυθῆσῃς τὸν πῖλόν σου βάλῃς αὐτὸν χαμᾶι πράττεις ὡς χωρικός.

48. Ὅταν σε παρακαλέσωσι νὰ καθίσῃς μὴ περιμείνης νὰ φέρωσι πλησίον σου ἔδραν ἢ καθέικλαν, ἀλλ' ὑπάγε καὶ λάβε αὐτὴν μόνος σου καὶ κάθου εἰς τὴν θέσιν τὴν ὁποίαν σοὶ δεικνύουσι διὰ τῆς χειρὸς.

49. Εάν δὲν σοὶ δείξωσι θέσιν καθου μεταξὺ τῆς εἰσόδου καὶ τοῦ οἰκοδεσπότη, καὶ μὴ κρατεῖν πολὺ τὴν ἐπίσκεψίν σου.

50. Ἡ κυρία ποτὲ δὲν πρέπει νὰ ἐκβάλλῃ τὸν πέτασον (καπέλινον) ἢ τὸν πέπλον της, ἐκτὸς εἰάν παρακαλέσωσιν αὐτήν.

51. Ὅταν εἰσελθῇ ἀνὴρ πρὸς ἐπίσκεψιν, ὅλοι οἱ ἄνδρες πρέπει νὰ ἐγερθῶσι· εἰάν δὲ ἴσται κυρία ἐγείρονται ὁμοῦ καὶ αἱ κυρίαί.

52. Εάν ὁ ἐπισκεπτόμενος πλησιάσῃ εἰς τινα κυρίαν, αὐτὴ ἡμειγείρεται καὶ κλίνει τὴν κεφαλὴν διὰ ν' ἀνταποδώσῃ τὴν ὑπόκλισίν του.

53. Εἰς τὴν αἴθουσαν ἐνὸς ἡγεμόνος ἢ ἐθιμοτυπία ἀπαιτεῖ νὰ ἐγείρωνται ἄπαντες ὅταν εἰσελθῇ τις ἐκ τῶν τῆς οἰκογενείας του.

54. Εάν ἴσται ὁ μόνος ξένος ἐν τῇ αἰθούσῃ, ἐπίτρεψον νὰ σε συνοδεύσωσιν ἀναχωροῦντα μέχρι τῆς θύρας τῆς αἰθούσης, καὶ μὴ περαιτέρω.

55. Εάν δεχθῇς ἐπίσκεψιν ἀνθρώπου ἀνωτέρου σοῦ κατὰ τὸν βαθμὸν συνοδεύσέ τον μέχρι τῆς κλίμακος. εἰάν δὲ περιμείνης εὐεργεσίαν παρ' αὐτοῦ καὶ μέχρι τῆς ἀμάξης του.

(Ἐπατα συνέχεια.)

ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΠΕΡΙ ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ.

Εὐθυφρονίδης.

Εἰάν ἡδυνάμεθα νὰ λαβῶμεν ὡς γνώμονα τῆς εἰς τὰ καλὰ προόδου ἡμῶν τὴν πολυτέλειαν καὶ τὸν κατὰ γράμμα πιθηκισμόν τοῦ Γαλλικοῦ συρμού, ἡδυνάμεθα νὰ καυχῆσθωμεν ὅτι κατ' οὐδὲν ἐλαττούμεθα καὶ τῶν μάλιστα πεπολιτισμένων ἐθνῶν, διότι αἱ ἐσθῆτες μᾶς κατὰ τὴν περιφέρειαν καὶ τὸ σχῆμα καὶ τὴν ποιότητα ἀμιλλῶνται ἄριστα πρὸς τὰς ἐσθῆτας τῶν πλουσιωτάτων γενεῶν τῶν Παρισίων καὶ τοῦ Λονδίνου. Ἀλλ' ἐπειδὴ τοῦ ἀληθοῦς πολιτισμοῦ αὐτὰ δὲν ἀποτελοῦσι τὴν τροφήν ἀλλὰ τὴν τρυφήν, δὲν ἀποτελοῦσιν αὐτὰ τὸ ψωμί καὶ τὴν σούπαν καὶ τὸ βραστόν καὶ τὸ ψητόν, ἀλλὰ τὰ πικεῖλα γλυκίσματα τῆς ἐπιδορπίδος, ἀρμόζει κάλλιον νὰ μεμψῶμεν ἑαυτοὺς διότι ἠρξίσμεν ἀνάποδα, ἠρξίσμεν ἀπὸ τὰ ἐπιπλάσματα, τὰ ἐπικοσμήματα καὶ τὰς εἰκόνας τῶν οἰκίων πρὶν ἢ ἐγκαταστήσωμεν στερεὰ θεμέλια καὶ διαρκῆ οἰκοδομήν. Διότι ἡ γηραιὰ Εὐρώπη καὶ ἡ νεανία Ἀμερικὴ ὑπὸ τὴν πολυτέλειαν αὐτῶν καλύπτουσιν ὑπερβάλλουσαν παιδείαν καὶ πλοῦτον, καὶ δι' αὐτῆς τῆς πολιτελείας αὐτῶν παρέχουσι τοῖς πολλοῖς πόρον ζωῆς καὶ εὐημερίαν ἐν τῇ ἐαυτῶν πατρίδι· ἡμεῖς δὲ τίνα πλουτίζομεν διὰ τῆς πολυτελείας ἡμῶν, ἐκκενοῦντες τὰ ἡμέτερα βελάντια; Τίνα ἄλλον ἢ τοὺς ἐργοστασιοῦχος τοῦ Λουγδούνου διὰ τὰ μεταξωτὰ μᾶς καὶ τοὺς τῶν Παρισίων καὶ τῆς Γενεύης διὰ τὰς ἀλυσίδας; καὶ λοιπὰ κοσμήματά μας; ὡσαύτως δὲ καὶ διὰ τὰ πολυτελῆ ἐπιπλά μας.

Ταωπτερόπη.

Καλὲ τί φιλοσοφήματα εἶν' αὐτὰ ποῦ ἀκούω! Δὲν τὰ βέλλετε εἰς τὸν Φιλόκαλον νὰ τ' ἀκούσῃ αἱ νεανίδες μᾶς καὶ νὰ ὠραληθῶσιν, ἢ καλλίτερα ἀφῆσατέ τα διὰ τὴν μεγάλην τεσσαρακοστήν νὰ μᾶς τὰ πῆτε ἐπ' ἀμβωνος; διότι τώρα οἱ χοροὶ μᾶς πλησιάζουν, καὶ ἐγὼ σκοπεῖν νὰ διασκεδάσω μὲ τὴν προσήκουσαν πολυτέλειαν καὶ μὲ ὅλην μου τὴν καρδίαν. Νὰ μὴν ἀκούσῃ αἱ φιλενάδες μου ὅτι φρονεῖτε καὶ ὁμιλεῖτε τοιαυτοτρόπως, διότι θὰ σᾶς ἀποστραφῶν, καὶ ὅταν ζητήσῃτε ἀπὸ καμμίαν ἐξ αὐτῶν ὅχι μόνον πόλιν καὶ βάλαι, ἀλλὰ καὶ τὴν τελευταίαν κοναδρίδιαν θὰ σᾶς πῇ Ζε σουίλ ἀγκαῖε μουσιεὺ!

Εὐθυφρονίδης.

Δὲν εἶμαι τόσοσιν κοῦφος καὶ ματαιόφρων ὡστε

ν' ἀνταλλάξω τὰς ἀρχὰς καὶ τὰ φρονήματά μου μὲ ὀλίγα βήματα τῆς Τερψιχόρης, ὡς ὁ Ἡσαῦ τὴν πατρικὴν εὐχὴν μὲ ἓνα πιάτο φαγί.

Ταωπτερόπη.

Δὲν κινδυνεύεις νὰ στερηθῇς μόνον τὰ βήματα καὶ τοὺς περιλιγμούς τοῦ χοροῦ.—Μὴ λησμονῆς ὅτι εἶσαι ἄγαμος, καὶ ὅτι αἱ νεανίδες τῶν ἡμερῶν μᾶς δὲν νοστιμίζονται τοὺς ἔχοντα; σκωριασμένας ἰδέας ἄνδρας. Σημειώσαί το καλὰ.

Εὐθυφρονίδης.

Ἢ τῆς ἀπειλῆς! λοιπὸν καὶ θεμεῖς σημειώσατε μὲ χρυσᾶ γράμματα ὅτι δὲν ἤθελα ἐκλέξῃ διὰ σύντροφόν μου γυναῖκα μὴ ἔχουσαν ἄλλα θέλητρα ἢ τὴν ἐνδυμασίαν, τοὺς ἀδάμαντας; καὶ λοιπὰ κοσμηματὰ της, καὶ ἂν ἤθελον μείνει ἄγαμος ὅσον ἔζησεν ὁ Μιθουσαλάς. Σημειώσατε δὲ πρὸς τούτους ὅτι ἡ πολυτέλεια μακρὰν τοῦ νὰ ἐλκῆ τὸς ὀρθῶς φρονούντας γαμβροὺς τοὺς φοβίζει καὶ τοὺς ἀπομακρύνει. Ὅτι τὰ βρακτοῦρα καὶ τὰ μάλλινα συνοδεύμενα μετ' ἀπλοῦκῆς φιλοκαλίας, χάριτος, κοσμιότητος καὶ καθαρότητος εἶναι πολλῶ μᾶλλον ἐλκυστικὰ ἢ τὰ λαμπρότατα καὶ δαπανηρότατα μεταξωτὰ, παραφορτωμένα ἀκόσμως καὶ ἀπειρεκάτως μὲ ὑπέμετρον χρυσόν καὶ ἀδάμαντας. Καὶ ποῖα ποτὲ ἐν τῷ κόσμῳ ἡδυνήθη νὰ φανῇ ὠραιότερα ποῦ ὅτι εἶναι διὰ τῶν βοηθημάτων τούτων;

Ταωπτερόπη.

Λοιπὸν εἰς τί ἤθελον χρησιμεύει τὰ πλοῦτη τῶν ἀνδρῶν μᾶς;

Εὐθυφρονίδης.

Εἰς ἄλλα πολλὰ καὶ καλὰ· διότι τὰ εἰς ματαίας ἐπιδείξεις καὶ φαντασιοπληξίας δαπανώμενα εἰάν καὶ χωρὶς νὰ δαπανῶνται ἰσοκίζοντο μόνον, ἐκ τοῦ τόκου αὐτῶν ἡδύνατο νὰ συστηθῶσι καὶ νὰ σμνηρῶνται ὀφρανοτροφεῖα, νὰ πύλλαπλασιασθῶσι καὶ βελτιωθῶσι τὰ σχολεῖά μας, νὰ ἐκπαιδευθῇ (δπερ τὸ ἀναγκαϊότατον πάντων) ὁ κληρὸς μᾶς, καὶ νὰ ἐνθροῦνται κάλλιον ἢ κοινωφελὲς δημοσιογραφία μᾶς.

Ταῦτά εἰσι τὰ κοσμοῦντα καὶ τιμῶντα ἡμᾶς, καὶ παρέχοντα τὸν βίον εὐδαίμονα καὶ ἠθικῶς ὠραῖον. Ἄς ἔχωμεν αἶε πρὸ ὀρθαλμῶν τὸ εἶναι λαμπρὸν παράδειγμα.

Κορηθία ἢ ἔνδοξος; μήτηρ τῶν Γράκων, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου της, ὅστις κατέλειπεν αὐτῇ δώδεκα τέκνα, ἐνησχολήθη μετ' ἐπιμελείας καὶ φρονήσεως εἰς τὴν ἀνατροφὴν αὐτῶν, εἰς τρόπον ὡστε κατέστη διὰ τούτου παρὰ πᾶσι ζηλευτὴ καὶ ἀξιοσεβαστος. Ἀλλὰ μόνον τρία ἐκ τῶν δώδεκα ἔβρασαν εἰς ὄριμον ἠλικίαν· μία θυγάτηρ, ἡ Σεμπρονία, ἣτις ὑπανδρεύθη μετὰ Σικιπώνος τοῦ Ἀφρικανοῦ, καὶ δύο υἱοί, Τιβέριος καὶ Γαῖος, τοὺς ὁποίους, ὡς εἶπομεν ἤδη, τοσοῦτον καλῶς ἀνέθρεψεν, ὡστε, εἰ καὶ ὑπὸ τῆς φτώχειας αὐτῆς ἴσαν καλῶς προικισμένοι, ἐφρόνον πάντες ὅτι τὸ πλεῖστον μέρος ἐχρεωστέτο εἰς τὴν φιλόστοργον πρόνοιαν τῆς μητρὸς αὐτῶν.

Η απάντησις αὐτῆς πρὸς τινὰ Καμπανὴν κυρίαν περὶ οὐτῶν περιέχει πολλὰν διδασκαλίαν διὰ τὰς κυρίας.

Ἡ Καμπανὴ αὕτη κυρία, πλουσία υἱα καὶ εἰς ἄκρον ματαιόδοξος καὶ ἐπιδεικτικὴ, εἰς τινὰ ἐπίσκεψιν αὐτῆς πρὸς τὴν Κορνηλίαν, ἀφ' οὗ ἐπέδειξεν αὐτῇ τοὺς ἀδάμαντας, τοὺς μαργαρίτας καὶ λοιπὰ πλουσιώτατα κοσμήματα αὐτῆς, τὴν παρεκάλεσε νὰ τῇ δείξῃ καὶ αὐτὴ τὰ ἰδικὰ της. Ἡ Κορνηλία ὁμῶς ἐστρεψέν ἐπιτηδείως τὴν θυμίαν εἰς ἄλλα ἀντικείμενα, ἔως οὗ ἐπιστρέψωσιν αἱ υἱὸί της ἀπὸ τὰ δημόσια σχολεῖα· ὅτε δὲ ἐπέστρεψεν καὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν αἴθουσαν ἐν ἧ ἐκάθητο ἡ μήτηρ των, αὕτη δεικνύουσα πρὸς αὐτοὺς εἶπεν εἰς τὴν ἐκ Καμπανίας κυρίαν. « Ἴδοὺ οἱ ἀδάμαντες καὶ τὰ μόνα κοσμήματα τὰ ὅποια ἔχω καὶ ἐκτιμῶ ». Καὶ τὰ κοσμήματα ταῦτα, τὰ ὅποια εἶναι τὰ ὑποστηρήγματα ἡ δύναμις καὶ τὸ καύχημα τῆς κοινωνίας, προσθέτουσι μείζονα λάμπην εἰς τὴν κλλονὴν ἢ ὅλοι αἱ ἀδάμαντες καὶ λοιποὶ πολυτίμητοι λίθοι τῶν Ἰνδιῶν.

ΠΕΡΙ ΣΥΓΓΡΑΜΜΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ.

Συμμεριζόμεθα τὴν γνώμην τοῦ Αἰδίου τοῦ συμβουλευόντος νὰ συσταθῇ Ὁρθόδοξος Ἑλληνικὴ εἰσαγωγὴ πρὸς διὰδοσιν τῶν θείων Γραφῶν. Ὁ μέγας φωστὴρ τῆς ὀρθόδοξου ἡμῶν ἐκκλησίας ὁ θεὸς Κρυσόστομος μᾶς προτρέπει εἰς τὴν μελέτην τῶν Γραφῶν εἴτε καὶ ἄλλος τις, ἡ δὲ ὀρθόδοξος ἡμῶν Ῥωσσία μᾶς δίδει τὸ καλὸν παράδειγμα προτιμημένη καὶ αὐτὴ τὴν διὰδοσιν τοῦ ἱεροῦ λόγου μεταξὺ τοῦ λαοῦ της. Εἶναι ἀναντιρρήτον ὅτι οὐδὲν ἄλλο βιβλίον ἐν τῷ κόσμῳ μαλάσσει καὶ ἀγνίζει τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου ὅσον ἡ Νεὰ Διαθήκη. Ναι, εἶναι ἀληθές, ἀληθέστατον ὅτι ὀγκώδεις τόμοι περὶ ἀνθρωπίνης ἠθικῆς καὶ κοσμικῆς σοφίας δὲν δύνανται νὰ κατορθώσωσι διὰ χρόνον πολλοῦ ὅτι ἐν ὀλίγῳ ἡ ἀνάγκη τῆς Θεῆς Γραφῆς. Ὅθεν ἐάν ὄντως ἐπιθυμῶμεν τὴν ἐκ θεμελιῶν ἠθικὴν μόρφωσιν τῶν ὁμογενῶν ἡμῶν, ἅς ἐπικροτήσωμεν ἅπαντες εἰς τὸ προτεινόμενον, καὶ ἅς μὴ περιορισθῶμεν εἰς προσωρινὴν ἐπιδοκιμασίαν, ἀλλ' ἅς προδῶμεν εἰς τὸ θεοφιλέως καὶ ἐθνωφελές ἔργον, συνεισφέροντες ἕλαστος τὴν ὑβολὴν τῆς χήρας.

ΓΝΩΜΙΚΑ ΤΟΥ ΦΙΛΟΚΑΛΟΥ.

Κάλλιον νὰ συνεισφέρῃ τις δύο χιλιάδας γροσίων ὑπὲρ τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς παρὰ νὰ χάσῃ δέκα χιλιάδας εἰς χαρτοπαίγνια.

Κάλλιον νὰ ὑπάγῃ τις εἰς τὴν Ἐκκλησίαν παρὰ εἰς τὸ θέατρον ἢ εἰς τὸ καφενεῖον νὰ παίξῃ δόμιον.

Κάλλιον μία κυρία νὰ δαπανᾷ δέκα χιλιάδας κατ' ἔτος διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν τέκνων της καὶ δι' ἐξυγρονὴν καλῶν βιβλίων παρὰ νὰ ἐξυδαίῃ δεκάπεντε εἰς μαλακόφισα, μεταξωτὰ, ἀδάμαντικά κτλ.

Κάλλιον ν' ἀναγινώσκῃ τις τὸν Φιλοκάλον ἢ ἄλλο τι βιβλίον ὠφέλιμον παρὰ νὰ καθῆται εἰς τὴν θύραν ἢ εἰς τὴν θυρίδα.

Κάλλιον νὰ δαπανᾷ τις ἡμίσειαν λίραν κατ' ἔτος

διὰ τὴν συνδρομὴν τοῦ Φιλοκάλου παρὰ νὰ δαπανᾷ αὐτὴν εἰς κατημέρια, χαλβὰν καὶ λουκαμάδες.

Ὁ μὴ ζῶν βίον διανοητικόν, ὁ μὴ ζῶν εἰμὴ διὰ τὴν τρώγην καὶ τὴν πίνην χωρὶς νὰ ἀποβλέπῃ εἰς τὴν γενέστερον καὶ κοινωφελῆς εἶναι ἄφρων καὶ μύωψ, καὶ δὲν βλέπει πέραν τῆς ρινὸς αὐτοῦ.

ΑΣΤΕΙΑ.

Διὰ τί τὸν χειμῶνα ὁμοιάζομεν πάντες τοὺς ἀρχαίους Πέρσας, διδάσκαλε; ἠρώτησεν ἐσχάτως μετράκειόν τι τρέμον ὑπὸ τοῦ ψύχους.

— Ἐπειδὴ μ' ἐρωτᾷς τοιοῦτοτρόπως πρέπει νὰ ἡξεύρῃς τῷ ἀπεκρίθῃ ὁ διδάσκαλος.

— Τὸ πρᾶγμα δὲν χρειάζεται πολλὴν ἀκρίβειαν ἀπεκρίθῃ τὸ μαθητάριον, διότι πάντες ὡς ἐκεῖνοι λατρεύομεν τὸ πῦρ.

Ξενοδόχος τις ποτε ἐν Ἀγγλίᾳ κρεμάσας ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ ξενοδοχείου του παράτημον τὸν ὄνον, ἀφ' οὗ μετὰ παρέλευσιν χρόνου ἐπλούτησεν, ἀφῆρσεν αὐτὸν καὶ ἔθεσεν ἀντ' αὐτοῦ τὴν εἰκόνα Γεωργίου τοῦ Δ'.

Λαβῶν δὲ τὸν ἀπορροφθέντα ὄνον πτωχὸς τις ξενοδόχος γείτων του τὸν προσήρτησεν εἰς τὴν ἰδικὴν του θύραν, καὶ τοσοῦτον εἴλατο δι' αὐτοῦ τοὺς ξένους ὥστε ὁ πρότερος ἠναγκασθῆ νὰ γράψῃ ὑπὸ τὴν σεβαστὴν εἰκόνα τοῦ βασιλέως του— Ὅστις ἐστὶν ὁ ἀληθὴς ὄνος!

Φιλομήτωρ παῖς ἀκούων ἐσχάτως τὸν πατέρα του νὰ λέγει ἐν συναναστροφῇ ὅτι· « Ὁ τίμιος ἀνὴρ ἐστὶ τὸ κάλλιστον πλάσμα τοῦ Θεοῦ », ἀντέκρουσε θαρρῶλῶς λέγων· « δὲν πιστεύω πατέρα διότι ἡ μητέρα μου εἶναι ποτὸ καλὴ ἀπὸ καθε ἀνδρα ».

Ἐν τῷ ἡμῶν ἐν Ἀβυσσινίᾳ, λέγει τῶν περιηγητῶν τις, ἤλθε πρῶτον τινὰ γυνὴ τις, καὶ ποσοῦσα εἰς τοὺς πύδας μου μὲ παρεκάλει λέγουσα· « Ἐλθον ὅτι γνωρίζετε τὰ πάντα. Σᾶς παρακαλῶ βοηθήσατέ με. Σᾶς δίδω ὅ,τι θέλετε. Ἐγὼ εἶνα υἱὸν ὅστις ἐνυμνεῖται γυναικὰ ἐκ τῆς ὁποίας ἀπέκτισε τέκνα· ἐσχάτως δὲ ἄλλη τις γυνὴ τῷ ἔδωκεν ἱατρικὸν διὰ νὰ τὴν ἀγαπήσῃ καὶ ἔπειτα τρέχει κατόπιν της, καὶ δὲν θέλει ν' ἀκούσῃ τὸ ὄνομα τῆς προτέρας συζύγου του, καὶ οὐδὲ τῶν τέκνων του. Σᾶς παρακαλῶ λοιπὸν νὰ μὲ δώσῃτε ἱατρικὸν διὰ νὰ τὸν κάμω νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν νόμιμον γυναῖκα καὶ εἰς τὰ τέκνα του ».

Μέθυσός τις χειμερινὴν τινὰ ἐσπέραν ἐπιστρέφων οἰκάδε κατέπεσεν οὐδοαρχῆς καὶ ἔκειτο ὕπαι. ἐπὶ τῆς χιόνης. Μετ' ὀλίγον ὁ ἐφημέριός του διαβαίνων ἐκείθεν καὶ γνωρίζας αὐτὸν τὸν πλησιάζει καὶ— Τί ἔχεις Πέτρε, τῷ λέγει, τί αἰσθάνεσαι;— Αἰσθάνομαι τὸν κόσμον πῶ γυρίζεται, εἶπεν ὁ Πέτρος, —τὰ σπῆτικα περνοῦνε τὸ ἕνα κατόπιν ἀπὸ τ' ἄλλο, καὶ περιμῶν νὰ περᾷσῃ καὶ τὸ δικό μου διὰ νὰ μὲ πῶ μετὰ νὰ πᾶ νὰ κοιμηθῶ.

ΛΟΝΔΙΝΟΥ ΑΠΟΚΡΥΦΑ.

(Συνέχεια)

Κεφ. Ε'.—Ἡ πλατεία Βελγρᾶδης.

Ὅπισθεν τῶν λαμπρῶν κήπων τῶν ἀνακτόρων τῆς Βουκιγγάμης (Buckingham palace) καὶ μακρὰν, πολὺ μακρὰν τῶν πολυανθρώπων συνοικιῶν, ὅπου τὸ ἐμπόριον συσσωρεύει τοὺς φιλοκερδεῖς λειτουργούς του, ἐκτείνεται εὐρυχωροτάτῃ πλατεία κανονικῶς διαγεγραμμένη, τῆς ὁποίας ὁ ἐνδότερος περίβολος δὲν ἀπομιμνῆται ποσῶς τὸ κυκλοεῖδῃ· ἡ ἑλλειψοειδὴς σχῆμα, τὸ ὅποιον τοσοῦτον παραδοξῶς ἀντίκειται εἰς τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ Λονδίνου πρὸς τὰς οἰκίας, αἵτινες ὀρίζονται ὑπὸ τῆς παραλληλογραμμικῆς στάθμης. Αἱ οἰκοδομαὶ αἱ περικυκλοῦσαι τὸν χλοερὸν τοῦτον τάπητα εἰσὶν ὡς ἄλλα τόσα ἀνάκτορα. Μόλις τολμᾷ νὰ κατοικῇ τις ἐν αὐταῖς ὅταν δὲν εἶναι ἀνώτερος καὶ τοῦ πατρικίου τῆς Ἀγγλίας. Ἐνταῦθα οἱ ξένοι ἠγεμόνες οἱ ἐπισκεπτόμενοι τὸ Λονδίνον ἐργάζονται καὶ κατασκιννοῦσι, καὶ πολλάκις ὑπὸ τὰς ὑπερῆφρους ταύτας στέγας καταφύκωσαν βροχίαις.

Ἡ πλατεία αὕτη ἐστὶν ἡ τῆς Βελγρᾶδης.

Ὁ Δὸν Ἰωσή-Μαρίης Τέλλης δὲ Ἀλεγκράων Μαρκίσιος τοῦ Ρίου Σάντου κατόκει ἐκ τῶν μεγάλων τούτων τὸ μέγιστον, τὸ λαμπρότατον καὶ μεγαλοπρεπέστατον, τὸ ὑψόμενον ἐπὶ τοῦ βραείου μέρους μεταξὺ τῆς πλατείας καὶ τῆς ὁδοῦ ἧτις φέρει τὸ αὐτὸ ὄνομα, ἀπέναντι τῆς διόδου ἧτις ἄγει εἰς Πέμβροκ-Στρήτ.

Ἡ πολυτέλεια τῆς ἀριστοκρατικῆς ταύτης κατοικίας εἶχε κατασταθῆ παροικιωμένη, καὶ αἱ πολυτελέσταται κατοικίαι τοῦ Οὐέστ-Ἐνδ ἐπισκεπάζοντο ὑπ' αὐτῆς, καὶ ἡ Ἀγγλικὴ ἀριστοκρατία ἡ τόσοον πλουσία, τόσοον κενόδοξος, καὶ τόσοον περιπαθῶς ζηλοῦσα τὴν φήμην ἐκείνην τῆς ὁποίας ἀπολαύει ἐν τῷ ἠνωμένῳ Βασιλείῳ ἡ ὑπερβάλλουσα καὶ μέχρι παραρροσύνης φερομένη πολυτέλεια, ἠναγκασθῆ νὰ κύψῃ τὸν ἀχῆνα ἐνώπιον τῆς Βαβυλωνίου ἐκείνης πολυτελείας, τῆς ἐπιδεικνυμένης ὑπ' ἐνὸς ἄλλοτρίου.

Ὁ Ρίο-Σάντος, τοῦ ὁποίου ἡ καλλιτεχνικὴ καὶ φαντασιώδης φιλοκαλία δὲν ἠδύνατο νὰ εὐχαριστηθῆ μὲ τὰς ἀστυκὰς διατάξεις τῆς Ἀγγλικῆς ἀρχιτεκτονικῆς, ἧτις δὲν ἔχει εἰμὴ ἐν μόνον σχέδιον δι' ὅποιαν δὴποτε οἰκοδομήν, εἴτε ἡρωϊκῶν εἶναι, εἴτε παλάτιον, εἴτε παρεκκλησίον, εἶχε μετατρέψῃ ὅλον τὸ ἔδον τῆς οἰκίας του. Ἐν αὐτῇ ὑπῆρχον εὐρύταται κλίμακες μαρμάριναι ὡς αἱ τῆς Ἰταλίας, καὶ οὐχὶ κλίμακες ἐστυλωμέναι καὶ ἐστιλῶμέναι, καὶ ὑπὸ τοῦ ξηροῦ τάπητος κεκαλυμμέναι, ὅποια εἰσὶν αἱ τῶν λέρδων.

Εὐκόλως λοιπὸν δύναται νὰ ἐννοηθῇ τις ὅτι ὁ Ρίο-Σάντος μὲ τοιαύτην ἐξαιρετικὴν φιλοκαλίαν δὲν ἠδύνατο ποσῶς ν' ἀκολουθήσῃ τὸν Ἀγγλικὸν συρμόν. Καὶ βέβαια διότι εἶναι ὀρθότερον νὰ ἐπιβᾷ τις εἰς ἄλλους τὸ καλὸν ἢ νὰ παραδεχθῆ τὸ ἄκομψον.

Ἐν τῷ ἀνακτόρῳ τούτῳ τῆς Πλατείας Βελγρᾶδης ὁ Ρίο Σάντος ὑπεδέχετο πᾶν ὅ,τι τὸ Λονδίνον περιείχε ὑψηλὸν καὶ ἀριστοκρατικόν· καὶ αὐτοὶ οἱ ἀνώτατοι λειτουργοὶ τοῦ κράτους δὲν ἀπηξίουον νὰ ἐπισκέπτωνται αὐτὸν, καὶ οὐδεὶς ἠγνόει ὅτι εἶχε σχέσεις λίαν συνεχεῖς μετὰ τῶν πρέσβειων τῶν μεγάλων δυνάμεων· καὶ τοῦτο οὐκ ὀλίγον συνεύργει εἰς τὸ νὰ πιστεύωσιν ὅτι ἡ ἐν Λονδίνῳ παρουσία αὐτοῦ εἶχε πολιτικὸν τινα σκοπόν.

Ἐπιθανολόγουν λοιπὸν ὅτι ὁ Ρίο-Σάντος εἶχε πολιτικὴν τινα ἐντολήν, ἀλλ' ἐνταῦτῳ ἐφρόνουον ὅτι τὴν παρεμείλει παρὰ πολὺ καὶ τοῦτο ἀνύψου κατὰ ἕνα ἢ δύο πῆχεις τὴν κρηπίδα τοῦ ἀνδριάντος του.

Καὶ βέβαια, διότι ὑπάρχει τι ἐν τῷ κόσμῳ συμμοπρεπέστερον τοῦ νὰ ἔχῃ τις σπουδαιότητα ὑποθέσεις ἐμπειστευμένας εἰς τὰς χεῖράς του καὶ νὰ ἀμελῇ αὐτάς;

Ἦτο περίπου ὀγδοῆ ὥρα τῆς ἐσπέρας καὶ ὁμοῦ οὐδὲν φῶς ἔλαμπεν εἰς τὰς τρεῖς μεγάλας αἰθούσας τοῦ Ἰρλανδικοῦ Οἴκου (ἠὼς ὠνόμασεν ὁ Ρίο Σάντος τὴν οἰκίαν του, ἀλλ' οὐδεὶς ἐγίνωσκε διὰ τί). Ἡ θύρα τῆς εἰσόδου, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἴσταντο συνήθως δύο θεράποντες ἐν στολῇ, ἐξ ποδῶν ἀναστήματος ἦτο κεκλεισμένη, διότι ὁ οἰκοδεσπότης ἔλειπε.

Ἐν τινι δὲ τῶν θαλάμων, τῶν ἐπὶ τῆς ὀπισθενῆς πλευρᾶς, ὅστις ἐφωτιζέτο ὑπὸ λύχνου κεκαλυμμένου ὑπὸ σφαιρᾶς ἐξ ὑάλου τραχείας, νεανίας τις ἐκάθητο ἡ σχεδὸν ἔκειτο ἐπὶ τοῦ κυανοῦ ἐπικρόκου ἐνὸς ἀνακλινητῆρος, καὶ ἔπαιζε μὲ τοὺς μακροὺς καὶ μεταξοειδεῖς πλοκάμους ὠραίου τινὸς σκύλου.

Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ θαλάμου ἴστατο Τυρέλλος ὁ τυφλός.

— Πῶς σᾶς φαίνεται ὁ Ἀδβλῆς (Ἐράσμιος,) Σίρ Ἐδμόνδης; ἠρώτησεν αἰφνης ὁ νεανίας.

— Ἀδβλῆς ἦτο τὸ ὄνομα τοῦ ὠραίου σκύλου.

— Ἡ ἐρώτησίς σας μοὶ φαίνεται ἐμπαικτικὴ, Σιγνὸρ Ἀγγελε Βέμβος, ἀπεκρίθη ὁ τυφλός.— Δὲν γνωρίζετε τὸ ἐλάττωμά μου;

— ἔχετε δίκαιον, ἔχετε δίκαιον Σίρ Ἐδμόνδε, ἐμορμύριον ὁ Βέμβος, τοῦ ὁποίου τὸ ἀμέριμον καὶ ὠραῖον πρόσωπον ἐξέφραζε χλευσὴν.— Τὸ δυστύχημά σας εἶναι πασίγνωστον. Ἀλλ' ἐν ταύτῳ εἶναι καὶ τὸ κάλλιστον πτερόν τῆς πτέρυγός σας, καὶ στοιχηματίζω ὅτι δὲν ἠθέλετε τὸ ἀνταλλάξαι μὲ χιλίας λίρας στερλίνας.

— Ναι, εἶπε ξηρὰ ὁ Τυρέλλος.

— Ἀληθινά; . . . Ἀλλὰ τότε δύνασθε νὰ προσποιῆσθε τὸν κωφόν . . . λίαν ἐπωφελῶς . . . Κἀτῶ! Ἀδβλῆ . . . Στὴ ζωὴ μου ἐκείνη ἡ νέα ποῦ πήγατε καὶ ξεστρωώσατε εἶναι τὸ ὠραιότατον πλάσμα τοῦ κόσμου, Σίρ Ἐδμόνδε.

— Σᾶς φαίνεται τόσο ὠραία;

— Στὴν ψυχὴν μου σᾶς λέγω, Σίρ Ἐδμόνδε. Μὴ συστῆλλετα τὰς ὄφρεις; . . . δὲν ἔχω ἀξιώσεις ἐπ' αὐτῆς, δὲν φιλοδοξῶ . . . οὐδ' ἂν ἦτο ὠραιότερα . . . ὅπερ ὁμοῦ δύσκολον. Ἠξεύρατε πόσον σᾶς σέβομαι, ὄλου; ἡμᾶς, τὸ ἡξεύρατε, ἀλλὰ δὲν σᾶς ἀγαπῶ.

— Μεγάλῃ δυστυχίᾳ δι' ἡμᾶς τοῦτο, σικίστε

Ὁ δὲ Ἰππότης Ἄγγελος Βέμβος ὑποκλίνας.

— Δὲν σὰς ἀγαπῶ, ἐπανελάθει, καὶ ἀνευ τοῦ δὸν Ἰωσῆ, διὰ τὸν ὅποιον εἶμαι πρόθυμος ν' ἀποθάνω μυριάκις, πρὸ πολλοῦ ἤθελον στείλει εἰς τὸν διάβολον καὶ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ ὅλην τὴν ἑταιρείαν σας.

— Μεγάλη ζημία δι' ἡμᾶς τοῦτο, *σιγίόρε*, εἶπε πάλιν ψυχρῶς ὁ Τυρβέλος.

— Εἶτε μεγάλη εἶτε μικρὰ εὐτὼς ἔχει τὸ πρᾶγμα, κύριε. . . Ἰπάρχει μεταξύ ὑμῶν καμμία δωδεκάς προσώπων ἄτινα μὲ κάμνουν ν' ἀνατριχιάζω. . . καὶ πρῶτον τὸ ἰδικόν σου Σίρ Ἐδμόνδε. . . Μὴ θυμόνεται πλέον σὰς παρακαλῶ. . . Ἐπειτα δὲ τὸ τοῦ Δόκτορος Μούρη, ὅστις ὁμοιάζει βρυκόλακας, ὅστιν τιμὴν μου σὰς λέγω! Ἐπειτα τὸ τοῦ ψυχροῦ ἐκείνου καυχηματίου, τοῦ Ταγματάρχου Βορουχάμ. . . τί ἀληθῆς Ἄγγελο! . . . Τέλος, διὰ τὴν μὴ σὰς μὴκύνω τὸν κατάλογον, τὸ τοῦ ψευδοῦκατροῦ Μύλλερ. — *Τοῦ ἄμποιο ἤτελα γὰρ ἰντῶ τὸ κτεπλωμα, ταρτάϊφ!*

— Δύνασθε νὰ τοῦ τὸ ζητήσητε, κύριε! Λέγουσιν ἄλλοι ὅτι δύναται νὰ κόψῃ εἰς δύο τὸ σφαιρίδιον τοῦ πιστολίου εἰς ἀπόστασιν εἴκοσι βημάτων, ἐπὶ τοῦ στόματος ἑὸς ξυρραφίου.

— Πολὺ ἐπιτήδειος. . . διὰ νὰ ἐπανελάθωμεν ἁμῶς εἰς τὸ προκείμενον, λέγω ὅτι ἴσως δὲν ἀξίζω περισσότερο ἀπὸ ὑμᾶς, ἀλλὰ φρίττω διὰ τὸ συλλογίζωμαι, κύριε! . . . καὶ ἁμῶς ἐγὼ δαπανῶ τὸν καιρὸν μου εἰς τὸ νὰ διασκεδάζω ἄλλως τε δὲν εἶμαι ἄνθρωπος ἐγὼ.

— *Σιγίόρε*, δύναται τις νὰ φρονῇ ὅ, τι θέλει, ἀλλὰ δὲν δύναται καὶ νὰ τὸ λέγῃ.

— Ἐκδικηθῆτε, Σίρ Ἐδμόνδε! σὰς ἔδωκα ἱκανὴν ἀφορμὴν. . . Καὶ διὰ νὰ ἐξακολουθήσω τὸν λόγον μου ἐγὼ δὲν εἶμαι ἄλλο ἢ ταλαίπωρος δούλος· παρ' ἔδωκα ἑμαυτὸν εἰς τὸν Ρίο-Σάντον ἀνευ ἐπιφυλάξεως.

— Ἐγὼ ἤκουσα ὅτι τῷ ἐπωλήσατε τὸν ἑαυτὸν σας, *σιγίόρε*.

Ὁ Ἄγγελος ἀνεκλήθησεν ἀπωθὼν τὸν *Λόβλην* ἐκ τοῦ ποδῆς, καὶ

— Τῷ ἐχάρισα ἑμαυτὸν, κύριε, τῷ ἐχάρισα ἑμαυτὸν! ἀνεβόησεν· εἶμαι εὐγενῆς ἐγὼ, μὲ ἀκούετε! καὶ ἐάν καθυπέβαλον τὴν θέλησίν μου εἰς ὑπηρεσίαν βελήσεως ἀνωτέρας καὶ ἰσχυροτέρας, δὲν τὸ ἔκαμα διὰ χρυσίον.

— Ἡ κοινὴ φήμη πιθανὸν ν' ἀπατάται, *σιγίόρε*, εἶπεν ὁ Τυρβέλος μετ' ἐκδικητικῆς εἰρωνίας.

— Ἡ κοινὴ φήμη; . . . Ἄ! φαίνεται λοιπὸν ὅτι μὲ μετρεῖτε μὲ τὸν πῆχυν σας, κύριε! . . . καὶ τοῦτο διότι μὲ νομίζετε ὁμοίον σας, καὶ διότι οὐδὲν βλέπετε εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Δὸν Ἰωσῆ τοῦ φίλου καὶ αὐθέντου μου (ὁμολογῶ ὑπερηφάνως ὅτι εἶναι αὐθέντης καὶ φίλος μου) οὐδὲν λέγω βλέπετε ἄλλο ἐν αὐτῷ ἢ τὸ μέρος ὅπερ δεικνύει εἰς ὑμᾶς, εἴτινες εἴσατε τὰ ὄργανα τῶν γιγαντιαίων σχεδίων του. . . Ἐάν ἐγνωρίζετε. . .

— Πῶς; ἤρῳτῃσε πλησιάζων μετὰ προθυμίας ὁ Τυρβέλος.

Ὁ Ἄγγελος ἐδάγκασε τὸ χεῖλός του μέχρι αἵματος.

— Κάτω, *Λόβλη!* ἐμορμύρισε ἐρυθριῶν. — Τί διάβολο ἐπαθεῖς Κύρ Τυρβέλε, ἢ Σίρ Ἐδμόνδε, καὶ μὲ βλέπεις οὕτως; δὲν δύνασαι νὰ ἴδῃς τίποτε διότι εἶσαι τυφλός; Τί ζητεῖτε; . . . ἐάν δὲν με διεκόπτετε (καὶ σὰς εὐχαριστῶ διότι μὲ διεκόψατε) ἤμην ἐγγὺς τοῦ νὰ εἶπω καμμίαν ἀνοησίαν.

— Λοιπὸν ὁ Μαρκέσιος ἔχει σκοποὺς τοὺς ὁποίους ἡμεῖς δὲν γινώσκουμεν; ἐπέφερεν εἰς τρόπον ὑπόκωφον ὁ τυφλός.

— Εἶπα τοιοῦτόν τι; . . . Ἐνδεχόμενον. . . ἀλλὰ τὸ βεβαιὸν εἶναι ὅτι οἱ σκοποὶ του εἶναι τὸσον ἄγνωστοι εἰς ἐμὲ ὅσον καὶ εἰς ἡμᾶς. . . Ὁ Δὸν Ἰωσῆς μὲ ἀγαπᾷ ἀλλὰ δὲν μὲ ἐκμυστηρεύεται, καὶ ἁμῶς εὐχαριστῶ τὸν Θεὸν διὰ τοῦτο, ἐπειδὴ ἔχω τὴν γλῶσσαν ὀλίγον ἐλευθέραν. . . Πᾶν ὅ, τι γινώσκω περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου εἶναι ὅτι ἡ καρδίη του εἶναι μεγάλη, ὁ νοῦς του ἰσχυρὸς καὶ ἡ θέλησίς του ἀκαταδάμαστος. . . Τὰ τρία δὲ ταῦτα ὁμοῦ ἀποτελοῦσι τὴν μεγαλοφυΐαν, Σίρ Ἐδμόνδε, καὶ μὲ τὴν μεγαλοφυΐαν του δὲν περιορίζεται τις εἰς τὸ νὰ ἀλιεύῃ ἐντὸς βορβορώδους ὕδατος ὡς ἡμεῖς, εἰ καὶ ὁμολογητέον ὅτι ἐνίοτε ἡ χεὶρ σας πίπτει ἐπὶ ὠραίων ἰχθύων. Πῶς ὀνομάζεται ἡ ὠραία ἐκείνη νεάνις;

— Σωσάννα, *σιγίόρε*.

— Καὶ τί σκοπεύετε νὰ τὴν κάμετε;

— Τοῦτο εἶναι ζήτημα.

Ὁ τυφλὸς ἤρχισε νὰ διατρέχῃ τὸν θάλαμον καθ' ὅλας τὰς διαστάσεις, καὶ ἐφάνετο βεβουλισμένος εἰς σκέψεις.

— Τί ἀνάγκη εἶναι νὰ ὀμιλήσω εἰς τὸν ἄνθρωπον τοῦτον! ἐπιθύρουν ἐπὶ τέλους θυλωδῶς. — ἀκόμη μίαν λέξιν ἂν τῷ ἔλεγον ἤθελον προδώσει μυστικὸν τὸ ὅποιον δὲν εἶναι ἰδικόν μου. . . μυστικὸν τὸ ὅποιον δὲν μου ἐνεπιστεύθησαν, ἀλλὰ τὸ ἐμάντευσα κατὰ τύχην, καὶ τὸ ὅποιον ὁ λίαν στενὸς ἐγκέφαλός μου δὲν δύναται νὰ κατέχη! ἴσως ἤδη τῷ εἶπον πάρα πολλά.

Ὁ Ἄγγελος Βέμβος ἦτο περίπου εἴκοσι καὶ δύο ἐτῶν ἡλικίας, ἦτο δὲ ἐξ ἐκείνων τῶν ὠραίων νεανίσκων τῶν ἐγόντων Ἑλληνικὴν κατατομὴν, καὶ τοὺς ὁποίους οἱ ζωγράφοι τῶν Ἰταλῶν ἐπήγαινον καὶ ἐζήτουν τὸ πάλαι πέραν τῶν θαλάσσων εἰς τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους, διὰ νὰ μεταφέρωσιν αὐτοὺς ἐπὶ τοῦ ζωγραφικοῦ ὑφάσματος, ἀποδιδόντες αὐτοῖς ὀνόματα ἡρώων ἢ θεῶν τῆς μυθολογίας. Ἐνυπῆρχεν εἰς τὸ βλέμμα τῶν μεγάλων καὶ μελάνων ὀφθαλμῶν του, τῶν ὀζυδερκῶν τε καὶ γλυκυθύμων ἐν ταῦτῳ ζωρᾷ νοημοσύνη καὶ ἡ ἐμφρασις τόλμης καὶ θρασυτήτος· ἀλλὰ τὸ σύνολον τῶν χαρακτηρισμῶν του, καὶ τοῖς ἀρμονικώτατον, ὑπεδείκνυε τὸ εὐερέθιστον τοῦ γυναικείου χαρακτῆρος καὶ ἰδιότροπον ἀδυναμίαν μεμιγμένην μετὰ νηπιακῆς ἀκηδίας. Ὁ Ἄγγελος εἰς τὸν γαρὸν πρέπει νὰ ἦτο ἐξαίρετος *καθ' ἑαυτὸν* καὶ ἐπὶ τοῦ παιδίου τῆς πάλης ὀρμητικῆς ἀντίπαλος, ἀλλ' ἐκείνου ἐχρειάζετο νὰ δεῖξῃ ψυχικὴν δύναμιν, φρόνησιν καὶ ἀνδρικήν μακροθυμίαν, ὁ Ἄγγελος ἤλαττο τοῦτο κατὰ πολλὰ.

ἔλεγε γεννηθῆν ἐν Μελίττῃ, ἐνθα οἱ γονεῖς αὐτοῦ,

Ἐνετικῆς ὄντες καταγωγῆς, ἦσαν τὸ πάλαι ἐν μεγάλῃ καταστάσει καὶ περιωπῇ. Ἡ Ἀγγλικὴ κατάκτησις ἐμηνόνησε τὸ μεγαλεῖον τῆς οἰκογενείας του, τῆς ὑποίας ἡ πτώσις εἶχεν ἤδη ἀρχίσαι ἀπὸ τῆς διαβάσεως τοῦ στρατηγοῦ Βοναπάρτου πρὸς κατάκτησιν τῆς Αἰγύπτου.

Οἱ Βέμβοι τότε ἠνυχκάθησαν ν' ἀναχωρήσωσιν ἐκ Μελίττης, καὶ ὁ Ἄγγελος στεριθεὶς τῶν γονέων του ὅτε σχεδὸν ἐκ τῆς νηπιακῆς ἡλικίας ἐξήρχετο, εὐρίθη εἰς τὸ πῆλαγος τοῦ βίου ἀνευ πλοῦτου καὶ ὑποστηρίγματος.

Ἐρχιστε λοιπὸν γενναίως νὰ περιέρχεται τὴν Εὐρώπην, ὡς κάμνουνσιν αἱ Ἰταλικαὶ ἐκεῖναι συμμορίαι, αἵτινες ἀποδιωχθεῖσαι ὑπὸ τῆς πνιγηρᾶς καταπίεσεως τῶν ξένων ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι, ἐνθα οὐδὲν ἄλλο εὐρίσκουσιν ἢ τὴν Αὐστρίαν, φεύγουσιν ἐξ αὐτῆς, καὶ μὲ κεκλεισμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰσορμῶσιν εἰς τὰς περιπετείας τοῦ πλάνητος βίου. — Ἐν Παρισίῳ ὁ Ἄγγελος ἀπήνησεν τὸν Μαρκέσιον Ρίο-Σάντον, ὅστις τότε ὡς εἶπομεν ἤδη ἦτο ὁ μονάρχης τοῦ ἡδονικῆ καὶ πολυτελοῦς βίου τῆς μεγαλοπόλεως ταύτης.

Ἐν Παρισίῳ ὡς καὶ ἐν Λονδίῳ ὁ Ρίο-Σάντος εἶχε σχέσεις μυστηριώδεις καὶ ἀναρρήθιμους, τῶν ὁποίων οἱ κλάδοι ἐξετείνοντο πέραν τῶν ὁρίων τῆς Γαλλίας εἰς μεγάλην ἀπόστασιν. Ἦθελον εἶναι ὅλας πρόωρον νὰ δώσωμεν τὴν στιγμὴν ταύτην εἰς τὸν ἀναγνώστην τὴν κλεῖδα τῶν γιγαντιαίων τούτων μηχανορραφημάτων, τῶν συμπλεκόμενων πρὸ τοσούτου χρόνου, καὶ συντηρουμένων ἀνεκδοτῶς αἰεὶ εἰς τοῦς πολυπλόκους περιλειγμούς των καὶ προαγομένων ἀκαταπαύστως μὲ τὴν πρώτην αὐτῶν ἐπιμονὴν καὶ δραστηριότητα. Πολλὰ περιστατικὰ λίαν ἀλλόκοτα μᾶς χωρίζουσιν ἀπὸ τῆς τελικῆς περιπετείας, ὥστε δὲν δυνάμεθα ἀπὸ τοῦδε νὰ προδώσωμεν οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον μυστικόν.

Ὁ Νέος Ἰταλὸς ἐπιστήθη εἰς τὸν Ρίο-Σάντον ὅστις σχεδὸν πύραυλα συνέλαβε κλίσιν δι' αὐτὸν ἀκούσας τὴν διήγησιν τῶν καταδιώξεων τὰς ὑποίας εἶχεν ὑποστῆν ἡ οἰκογενεὶά του ἐκ μέρους τῆς Ἀγγλίας. Ὁ Ἄγγελος τοῦ λοιποῦ ἔμεινε πλησίον τοῦ μαρκεσίου, καὶ τὸν ἠκολούθησε μεταβάνα εἰς Λονδίον, ἐνθα κατὰ τὸ φαινόμενον ἐχωρίσθησαν.

Ὁ Ἄγγελος ἀνέλαθεν εἰς τὰ ὄμματα τοῦ κόσμου τὴν ἀξίαν Ἰταλοῦ εὐπατρίδου καὶ τὴν ἀνεξάρτητον ὑπερβίον του. Ἐργον δ' αὐτοῦ ἰδιαίτερον καὶ κυριώτερον ἦτο τὸ νὰ πολλαπλασιάσῃ τοὺς ἀφιλοκερδεῖς θιασώτας τοῦ Ρίο-Σάντου, καὶ οὕτω ν' αὐξήσῃ τὴν φήμην καὶ τὸ φίλτρον του. Ἐξακολούθη ἁμῶς νὰ εἰσέρχεται κρυφίως εἰς τὸ μέγαρον τῆς Βελγρᾶθης. Ὁ Ρίο-Σάντος τὸν ἠγάπα εἰλικρινῶς, καὶ ὁ Ἄγγελος ἀνταπεκρίνετο εἰς τὴν φιλίαν ταύτην δι' ἀφοσιώσεως ἀπεριόριστου.

Ὁ Τυρβέλος ἐξακολούθη νὰ βραδίξῃ ἐμπρὸς καὶ ὀπίσω. Ὁ Ἄγγελος εἶχεν ἀναλάβει τὴν γαλήνην του καὶ ἐμειδία ὡς φαίνεται ὑπὸ τερπνῆς τινος σκέψεως.

Ἀίτητος ὁ ὠραῖος σκύλος ἠγέρθη καὶ ἐξέπεμψε χαρμύσσον ὄλολυγμὸν χαρᾶς, καὶ πάραυτα ἐπήδη-

σε πρὸς μίαν τῶν θυρῶν τοῦ δωματίου ἧτις ἠνεώχθη τὴν στιγμὴν ταύτην.

Ὁ Ρίο-Σάντος εἰσῆλθεν ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ Δόκτορος Μούρη.

Ἦτο κάτωχρος καὶ ἐφάνετο καταβεβλημένος ὑπὸ τοῦ κόπου, ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς χαίνους καὶ ὑπὸ κυανοῦ κύκλου περιεζωσμένους.

— Ἐ Λόβλη, καλὰ, καλὰ! εἶπεν ἀποκρούων τὸν σκύλον του, ὅστις ἀσυνείθιστος ὢν εἰς τὴν ἀδιαφορίαν του ταύτην κατέφυγε περίλυπος ὑπὸ τὸν σοφᾶν.

— Καλησπέρα Ἄγγελε, εἶπε συσφιγγὼν τὴν χεῖρά του καὶ σύρων αὐτὸν ὅλον πρὸς ἑαυτὸν. — Ἰπαγε νὰ παραλάβῃς τὸ ἀργύριον τὸ ὅποιον εὐρίσκεται ἐντὸς τοῦ ἡχήματός μου, εἶπε σιγανά. — Εἶναι δέκα χιλιάδων λίρῶν στεριλίων. . . Ἐρχονται δὲ ἐκ τοῦ ἐν Κορνιχίλλῃ καταστήματος. . . Μετάφερέ τα εἰς τὸ ταμιεῖόν μου.

Ὁ Ἄγγελος ἐχαίρησεν καὶ ἐξήλθε.

— Τί τρέχει Σίρ Ἐδμόνδε; ἠρώτησεν ἔπειτα ὁ μαρκέσιος. — Ἰατρὲ ζητῶ συγγνώμην· καθήσατε παρακαλῶ καὶ εὐθὺς μὲ ἔχετα.

— Ἦλθον νὰ μάθω, εἶπεν ὁ τυφλός, ἐάν τὸ μὴ-χάνημά μου ἐπέτυχε.

— Εἶσα ἐπιτήδειος ἄνθρωπος, ἀπεκρίθη ψυχρῶς ὁ Ρίο-Σάντος. Τὰ πάντα ἐπέτυχον καὶ ἐκερδίασα σήμερον ἑκατὸν λίρας, τὰς ὁποίας ὁ θυμαροφύλαξ μου κρατεῖ εἰς διάθεσίν σας. Ἡ στιγμὴ ἐγγίζει Σίρ Ἐδμόνδε, καθ' ἣν οἱ ὑπηρετήσαντές με θέλουν ἀνταμειθῆν ὑπὲρ πᾶσαν ἐλπίδα, καὶ ἀνευ τῆς ἐλαχίστης ἀνησυχίας. . . Ἐπαγρυπνεῖτε εἰς τὴν Σωσάνναν, διότι καμμία ἀπερίσκεπτος ἐκμυστηρευσίς τις δύναται, ἂν ὄχι νὰ καταστρέψῃ τὰ πάντα, τοῦλάχιστον νὰ βραδύνη τὴν ἐπιτυχίαν μας· ἀλλὰ μὴ χωρίσης αὐτὴν ἀπὸ τοῦ Βριάντος. . . Ἡ νεανίς αὕτη διήγειρε πολλὸ τὸ ἐνδιαφέρον μου, Σίρ Ἐδμόνδε, μὴ τὴν λησμονήσης καὶ πράττε τὰ δέοντα.

Ὡς ἔφατ' ὁ δὲ τυφλὸς ὑποκλίνας ταπεινῶς ἐξῆλθε.

ΣΤ'. — Διπλωματία.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ τυφλοῦ, ὁ μαρκέσιος ἔμεινε ἐπ' ὀλίγον σύννοος. Τὸ ὠραῖον καὶ ὠχρὸν ὑπὸ τοῦ κόπου πρόσωπόν του ἔλαβεν ἐκφρασίαν οἴκτου καὶ συμπαθείας. Δις ἢ τρεῖς ἐπύρερε τὸ ὄνομα τῆς Σωσάννης, ὡσανεὶ τὸ ὄνομα τοῦτο ἔκραυεν εἰς τὰ ἐντὸς του χροδὴν προσφιλῆ.

— Ναί, ἔχει τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκείνης, ἐπιθύρουν ἐπὶ τέλους, — ἀλλὰ μάλλον ὑπερηφάνους. . . τὸ μέτωπόν της εἶναι ἀπαράλλακτον ἀλλὰ πλατύτερον· ἔχει ὅλην τὴν καλλονὴν ἐκείνης, ἀλλὰ πλέον ἀγέρωγον καὶ ἀββενωπῆν. . . Ἐπιθύμουν νὰ τὴν καταστήσω εὐτυχῆ, πρὸς ἀνάμνησιν τῆς παλαιᾶς εὐδαιμονίας μου. . .

Προσεκύλευε διὰ νεύματος τὸν Μούρη, ὅστις ἔμεινε μακρὰν ἐν ὄσῳ ὁ Ρίος ὠμίλει μετὰ τοῦ Τυρβέλου. Ὁ Δόκτωρ ἐπλησίασε καὶ ἐστάθη καὶ αὐτὸς ὀρθίος ἀπέναντι τοῦ σοφᾶ.

— Πῶς τὴν ἤρατε; ἠρώτησεν ὁ Ρίο Σάντος μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον.

— Πολὺ ἀσχημα, μιλόρδε, πηγαίνει χειρότερα! ἀπεκρίθη ὁ Μούρης σείων τὴν κεφαλὴν. — Ἡ ὄλως ἠθικὴ αἰτία τοῦ πάθους αὐτῆς καθιστᾷ τὴν θεραπείαν δύσκολον, ἵνα μὴ εἶπω ἀδύνατον. . . . Εἰς τοῦτο τὸ κακὸν μίαν μόνην γινώσκω θεραπείαν.

— Ποίαν ἐννοεῖτε;

— Τὴν εὐδαιμονίαν.

Ὁ Ρίο Σάντος διεινάχθη ὑπὸ θυμοῦ, καὶ νέφος λύπης ἐκάλυψε τὸ μέτωπόν του.

— Λοιπὸν δὲν δύναμαι ἐγὼ νὰ τὴν καταστήσω εὐτυχῆ; ἐμορμύρισε.

— Τὸ ζήτημα δὲν συνίσταται εἰς τοῦτο, μιλόρδε, ἐὰν μοὶ ἐπιτρέπετε νὰ σᾶς τὸ εἶπω. Ἰμεῖς γινώσκετε κρεῖττον παντὸς ἄλλου τὴν ἠθικὴν ταραχὴν ἐν ἣ εὐρίσκεται πρὸ καιροῦ ἡ Μίς Τρέβωρ. . . τὴν στιγμὴν ταύτην, — οὐδεὶς γινώσκει τὸ ἐγκρηπτόμενον ἐν τῷ μέλλοντι — τὴν στιγμὴν ταύτην, — ἀγαπᾷ τὸν νέον Φραγκίσκον Πέρσηβαλ' τὸν ἀγαπᾷ περιπαθῆστατα, μιλόρδε. . . . Τὸ κώλυμα τὸ ἐπιτεθὲν εἰς τὴν ἀσθενῆ φύσιν τῆς ἡδυνήθη ἡ ἀπατήση τὸ λογικὸν τῆς, καὶ νὰ τὴν ἀπατήση ὡς πρὸς τὴν ἀληθῆ κατάστασιν τῆς καρδίας τῆς, ἀλλὰ δι' ἀντιδράσεως εὐκόλως ἐξηγουμένως φιλοσοφικῶς. . .

— Λοιπὸν ἐξηγήθητε, κύριε, σᾶς παρακαλῶ! εἶπεν ἀνυπομόνως ὁ Ρίο Σάντος.

— Δι' ἀντιδράσεως ἐξηγουμένης φιλοσοφικῶς, ἐξηκολούθησε βραδέως ὁ Μούρης, ἡ καρδία τῆς ἐπανίσταται, καὶ ὁ Φραγκίσκος Πέρσηβαλ δρέπει τοὺς κερποὺς τοσοῦτων ἀγώνων.

— Πιστεύετε;

— Εἶμαι σταθερώτατα πεπεισμένος, Μιλόρδε. Νεὶ μὲν, κατὰ συνέπειαν τῶν ὅσα συνέβησαν ὁ μετὰ τῆς Περσίας Τρέβωρ γάμος σᾶς εἶναι πράγμα βιβαιον καὶ ἀποφασισμένον, ἀλλὰ τὴν αὐτὴν ταύτην στιγμὴν καθ' ἣν σᾶς ὀμίλῃ, ἡ Μίς Μαίρη συλλογίζεται τὸν Φραγκίσκον τῆς; ἡ Μίς Μαίρη καταβεβλημένη ὑπὸ τῶν σφοδρῶν συγκινήσεων τὰς ὁποίας ἡ ἀσθενὴς κατασκευὴ τῆς δὲν δύναται νὰ ὑποφέρει, ἡ Μίς Μαίρη ἀποθηήσκουσα. . .

— Ἀποθηήσκουσα! ἀνεβόησεν ὁ Ρίο Σάντος ὡς χριῶν

— Ἀποθηήσκουσα, μιλόρδε. . . . τοῦτέστιν ἴτως μεταχειρίζομαι ὑπερβολὴν. Ἡ Μίς Μαίρη δύναται νὰ ζήσῃ οὕτω τινὰς ἐτι μῆνας. . .

— Ἡ δυστυχία ἀνεβόησε πάλιν μετὰ θυμοῦ καὶ λύπης: — διατί τὸ ταλαίπωρον κοράσιον νὰ εὐρεθῆ ἐνώπιόν μου; . . . Ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει θεραπεία τοῦ κακοῦ; ὁ γάμος οὗτος; κύριε, εἶναι ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ διὰ τὸν σκοπὸν μου; πρέπει νὰ γίνῃ.

— Ἀναντιρρήτως μιλόρδε! καὶ διὰ τοῦτο προχῆς μετεχειρίσθη μέσον, τὸ ὁποῖον ἂν δὲν ἀπετύγχανεν ἦθελεν εἶναι τὸ ἀσφαλέστατον.

— Ποῖον τοῦτο;

— Ἐπειρᾶθην νὰ φαρμακεύσω τὸν Φραγκίσκον Πέρσηβαλ, ἀπεκρίθη ὁ Δόκτωρ μὲ ἀπίστειτον ἀπάθειαν.

Ὁ Ρίο Σάντος ἀνεπήδησεν ἐκ τῆς ἑδρας του, καὶ τὸ ὄχρον μέτωπόν του ἐκάλυψε ὑπὸ πυκνοῦ ἐρυθμάτου.

— Τί εἶπατε! ἐξεφώνησε σφοδρῶς.

— Νὰ φαρμακεύσω τὸν Φραγκίσκον Πέρσηβαλ, μιλόρδε, ἀπεκρίθη ὁ Μούρης χωρὶς νὰ ταραχθῆ ποσῶς.

Ὁ Ρίο Σάντος ἠγέρθη· τὸ βλέμμα του ἐβρίβεν ἀστραπὴν ἀγανακτήσεως, καὶ κατέπεσε ὀξέως καὶ αὐστηρῶς ἐπὶ τοῦ Μούρη.

— Σᾶς εἶχα δώσειν ἐντολὴν κύριε, εἶπεν ὁ Ρίο Σάντος μὲ τόνον διεποτικόν, — σᾶς εἶχα διατάξει νὰ βοηθήσητε τὸν Φραγκίσκον Πέρσηβαλ, τοῦ ὁποῦ ἐκούσιως ἐφείσθη τῆς ζωῆς· ἀλλ' ἀντὶ νὰ τὸν βοηθήσητε ἠθελήσατε νὰ τὸν δολοφονήσητε, χωρὶς νὰ συλλογισθῆτε ὅτι τοιαύτη πράξις, ἐκτὸς τῆς ἀτιμίας ἣν ἡδύνατο νὰ μοὶ προσέψη, ἡδύνατο νὰ διεγείρῃ καὶ ὑποψίας ἀποτροπαίους ἐναντίον μου. Ἐὰν ἐπετύγχανετε εἰς τὸ νὰ φαρμακεύσητε τὸν Φραγκίσκον Πέρσηβαλ, κύριε, ἦθελε κάμει νὰ σᾶς κρεμάσουν! . . .

Ὁ Μούρης συνετινέχθη εἰς τρόπον ὁρατὸν μ' ὄλιν τὴν Βρετανικὴν ἐπαρσιν καὶ ἀπάθειάν του, διότι ὁ καλὸς παρατηρητὴς ἡδύνατο νὰ ἴδῃ ὅτι ἡ ἀπειλὴ αὐτῆ δὲν ἦτο μάταιος κομπασμός.

Ὁ Ρίο Σάντος ἐβρίβη πάλιν ἐπὶ τοῦ σοφᾶ.

— Ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἐπετύγχατε ἐξηκολούθησε, σᾶς συγχωρῶ.

Τὸ ὠρολόγιον τὴν στιγμὴν ταύτην ἐσήμανεν ὀκτῶ, ὁ δὲ μαρκέσιος ἐξηκολούθησε.

— Δὲν δύναμαι πλέον νὰ σᾶς παραχωρήσω εἰμὴ πέντε λεπτὰ καὶ ὅλως δὲν ἀπεκρίθητε ἀκόμη εἰς τὴν ἐρώτησίν μου.

Ὁ Μούρης ἐδίστασεν ἐπὶ μίαν στιγμὴν, διότι καὶ αὐτὸς ἐν τῇ ἰδίᾳ σφαίρᾳ ἦτο ἀνὴρ ἰσχυρὸς καὶ ὑπεροπτικὸς, ἀλλὰ συνέχετο διὰ στενωτάτου δεσμοῦ μετὰ τοῦ μαρκεσίου καὶ διὰ τοῦτο ὑποκλίνας τῷ ἀπεκρίθη.

— Ἐν μόνον μέσον θεραπείας μένει, μιλόρδε, ἀλλὰ καὶ τοῦτο, χρεωστῶ νὰ ὁμολογήσω, ὅτι εἶναι ἀδύνατον. Ἀλλῶς τε τί; οἶδεν ὅτι δὲν θέλει διεγείρει τὴν γενναίαν ἀποστροφὴν σᾶς.

— Ἐξηγήθητε καὶ σπεύσατε! εἶπεν ὁ Ρίο Σάντος.

— Πᾶσα νόσος ἔχει καὶ τὸ ἀντίδοτόν τῆς, μιλόρδε, ἡ φύσις εἶναι τελεία, καὶ μόνον ἡ ἐπιστήμη ἀτελής καὶ περιορισμένη. . . . Πρέπει νὰ κάμω πειράματα· ἀλλὰ πειράματα ἐπὶ τῆς Μίς Τρέβωρ. . .

— Νὰ φυλαχθῆτε! ἀνεβόησεν ὁ μαρκέσιος.

— Χαίρω διότι προλαμβάνετε τὴν ἰδέαν μου μιλόρδε, μὰς μένει λοιπὸν νὰ κάμνωμεν πειράματα ἐπ' ἄλλης. Ἀλλ' ἐνταῦθα δὲν ἀρκεῖ τὸ νεκρὸν πτώμα κατακερματιζόμενον πρὸς φωτισμὸν μου; πρέπει νὰ ἐρωτήσω τὴν ζωὴν· ἀνάγκη ἐπὶ νεανίδος τῆς ἡλικίας τῆς Μίς Τρέβωρ νὰ διεγείρω τεχνητὰ συμπτώματα, καὶ φαινόμενα ὅμοια πρὸς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦσι τὰ συμπτώματα τῆς ἀσθενείας τῆς. . .

— Ἀλλ' εἶναι τρομερὸν τοῦτο, κύριε! εἶπεν ὁ

μαρκέσιος μετ' ἀηδίας.

— Ναι, μιλόρδε. . . καὶ ἀφοῦ διεγείρω τὰ συμπτώματα ταῦτα πρέπει νὰ τὰ καταπολεμήσω. . . ψεύων, — εἰς τὰ τυφλά. . .

— Ἀλλὰ καὶ τοῦτο δύναται πάλιν νὰ κατακινήσῃ εἰς δολοφονίαν!

— Ναι, μιλόρδε, ὑπάρχει πιθανότης ἐννευήκοντα τοῖς ἑκατὸν ὅτι ἡ εἰς τοῦτο ὑποβληθεῖσα θέλει ἀπολεσθῆ.

— Ὑπὸ φρικωδῶν καὶ παρατεταμένων βασάνων!

— Ναι, μιλόρδε.

— Δὲν δύνασθε νὰ εὑρῆτε ἄλλο μέσον κύριε; εἶπε τεταραγμένος ὁ Ρίο Σάντος.

— Ἐὰν ἡ ὕψηλότης σᾶς οὕτως ἐπιθυμῆ θέλω ζητήσῃ· ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα εἶναι κατεπιεγόν, καὶ πᾶσα στιγμὴ ἀναβολῆς, χειροτεροῦει τὴν θέσιν τῆς Μίς Τρέβωρ.

Ὁ Ρίο Σάντος ἔθεσε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ μετώπου του, ἐπὶ τοῦ ὁποῦ ὑπῆρχον μεγάλαί βενίδες ἰδρωτός.

— Πέντε μόνον λεπτὰ εἶχε νὰ με παραχωρήσῃ ἡ ὕψηλότης σᾶς εἶπεν ὁ Δόκτωρ Μούρης, — τὰ πέντε ταῦτα λεπτὰ παρήλθον.

— Σῶσον τὴν Μαρίαν! ἐπρόφερον ὁ Ρίο Σάντος μὲ φωνὴν μόλις καταληπτῆν.

Ὁ ἰατρὸς διευθύνθη πρὸς τὴν θύραν καὶ ἐξερχόμενος ἐπρόσθεσε καθ' ἑαυτόν.

— Δύναται ὁ ἄνθρωπος οὗτος νὰ μετέχη ἐνταῦθα τῆς φύσεως τοῦ Ἀγγέλου καὶ τοῦ διαβόλου! . . . Ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἐπράξε χειρότερα ἡμῶν! . . . καὶ ὅμως εἶδεν τὸν ὀφθαλμὸν αὐτοῦ κἀθυγρον εἰς μόνην τὴν ἰδέαν τῶν παθημάτων μιᾶς νεανίδος τὴν ὁποῖαν δὲν γνωρίζει! . . .

Ὁ Ρίο Σάντος ἔσυρε τὸ μετάξινον σχοινίον τοῦ κώδωνος, καὶ ὑπερέτης τις ἀνύψωσε θυρίδα τινὰ ἀντικρύζουσαν τὴν θύραν ὅθεν ἐξῆλθεν ὁ Δόκτωρ Μούρης.

— Μὲ περιμένει κανεὶς, Τύβη; ἠρώτησεν ὁ Ρίο Σάντος.

— Ἐνας κύριος περιτυλιγμένος εἰς μανδύαν, μιλόρδε. . . εἰσῆλθε μόνος διὰ τῆς ὀπισθίνης θύρας. . .

— Εἰπέ του νὰ εἰτέλθῃ.

Ἡ θύρα ἀνιψώθη ἐν ἀκέρει, καὶ ἄνθρωπος ὕψηλου ἀναστήματος, τοῦ ὁποῦ τὸ πρόσωπον κατὰ μέγα μέρος ἦτο κκαλυμμένον ὑπὸ τῆς μελωτῆς παμμεγέθους μανδύου του εἰσῆλθεν εἰς τὸν θάλαμον μὲ βῆμα στιβαρὸν καὶ κάμον νὰ ἠχῶσιν αἱ πτερνιστῆρες τῶν μαλακῶν ὑποδημάτων του.

— Πῶς ἔχει ἡ ὑμετέρη ὕψηλότης; ἠρώτησεν ὁ Ρίο Σάντος διαγράφων αὐλικὴν ὑπόκλιτιν.

— Καλὰ, καλὰ, μιλόρδε, ἀπεκρίθη ὁ νέηλος, ὁ τις ἀπεικδυθεὶς τὴν χλαϊνάν του ἀπεκάλυψε πρόσωπον ὀστεῶδες, μὲ μῆλα ἐξέχοντα ὑπερμέτρως, σιαγόνα ἵππου, καὶ μέτωπον χαμηλόν, ἐπικαλυπτόμενον μέχρις ὀφρύων ὑπὸ θασῶδους κόμης.

Ἦτο ἡ αὐτοῦ ὕψηλότης, ὁ Δημήτριος Νικολάεβιτς πρίγκιψ Τολστόης, πρέσβυς τῆς Α. Μ. τοῦ αὐτοκράτορος Νικολάου παρὰ τῆς Α. Βρετανικῆς Μεγ. Γουλιέλμου Δ'.

— Μαρκέσιε, εἶπε καταπίπτων ἐπὶ τοῦ σοφᾶ παρὰ τὸν Ρίο Σάντον, — τὰ πράγματα πηγαίνουν εἰς μᾶκρος, καὶ ὁ αὐτοκράτωρ ὁ αὐθέντης μου ἀνυπομονεῖ.

— Αὐτηρὸν τοῦτο, μιλόρδε, ἀπεκρίθη μετὰ πραότητος ὁ Ρίο Σάντος.

Ὁ πρίγκιψ ὑπέκρυψεν ἐν κίνημα ὀργῆς.

Τὴν θεωρεῖτε μὲ πολλὴν φιλοσοφικὴν ἀπάθειαν, ἡμεῖς, τὴν δυταρέσκεϊαν τοῦ Τσάρου, κύριε, εἶπε.

— Αὐτηρὸν τοῦτο, μιλόρδε, ἐπανελάθεν ὁ Ρίο Σάντος· ἀλλ' οὐδὲν δύναμαι νὰ εἶπω πλέον, καὶ οὕτω συνειθίζω νὰ ἐκλαμβάνω πᾶν δυσάρεστον συμβεβηκὸς τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν μου ν' ἀποφύγω.

— Καλὰ, μαρκέσιε, καλὰ! τοῦτο σημαίνει ὅτι μοὶ δίδεις εἰδήσεις πικράς, εἰδήσεις ὀλεθρίας. . .

— Τοῦτο σημαίνει, μιλόρδε, ὅτι τὸ πρᾶγμα εἶναι λυπηρὸν, καὶ πλέον οὐδὲν. . .

Ὁ Ρώσος συναφρωθή.

— Μὰ τὸν ἅγιον Νικόλαον! κύριε, ὀμιλεῖτε μὲ πολλὴν ἀπάθειαν! . . . Νομίζει κανεὶς ὅτι ἐνσαῦθα πρόκειται περὶ συνηθεστάτου συμβάντος. . . Ὄταν ἡ Α. Μεγαλειότης ὀργίζεται κατὰ τινος τῶν ἐπιτετραμμένων Αὐτῆς, πρέπει ὁ ἐπιτετραμμένος οὗτος κύριε, νὰ τρέμῃ καὶ νὰ ταπεινωθῆ. . .

— Δὲν εἶμαι συνειθισμένος; νὰ τρέμω, κύριε, διέκοψεν ὁ Ρίο Σάντος; χωρὶς νὰ ὑψώσῃ τὴν φωνὴν του, καὶ δὲν ἔχω τόσην ἐπαρσιν ὥστε νὰ ἔχω ποτὲ ἀνάγκην τοῦ νὰ ταπεινωθῶ. . . Ἐπιτρέψτε μοὶ δὲ νὰ διορθώσω μίαν ἐκφρασίν ἣτις ἀναμφιβόλως σᾶς ἐξέφυγε. Μὲ συγκατελέξατε μεταξὺ τῶν ἐπιτετραμμένων τῆς Α. Αὐτ. Μεγαλειότητος. . . Εὐαρεστηθῆτε νὰ μ' ἐνοήσητε καλῶς, κύριε, καὶ μὴ θελήσητε διὰ λόγου; οὐτιδανούς νὰ διαλύσητε σύμβαιον ἀμοιβαίως ὠφέλιμον.

— Ἀξιώλογα! ἐμορμύρισε ὁ Τολστόης, — μέλλομεν νὰ διαπραγματευθῶμεν ὡς δύνανται πρὸς δύνανται, ὡς φαίνεται· δηλαδὴ ἡμεῖς μὲν κύριε μαρκέσιε διὰ τὴν ὕμετέραν ὕψηλότητα, ἐγὼ δὲ διὰ τὸν αὐθέντην μου τὸν αὐτοκράτορα. . . λαμπρὰ δουλεῖ! . .

— Καὶ ὅμως οὕτως ἔχει μιλόρδε, ἀπεκρίθη ἀταράχως ὁ Ρίο Σάντος.

Ὁ Ρώσος προσέτριψε τοὺς περνευστήρας του χαμαὶ, ζητῶν εἰς τὴν ὀργήν του νὰ τὰ βάλῃ μὲ τὸν τάπητα.

— Καὶ τοσοῦτον εἶναι ἀληθές τοῦτο ὥστε αἱ ὀδηγίαι του διαλαμβάνουσιν ἰδιαίτερον παράγραφον ἀφορῶντα ἐμέ.

— Πῶς τὸ ἤξεύρετε; . . .

— Παρακαλῶ ἀκούσατε αἱ μεγάλαι ποσότητες περὶ ὧν τοσοῦτον μεγαλαυχεῖτε σημειώσατε ὅτι δὲν ἀποτελοῦσι τὸ μέρος τὸ ὁποῖον διατάχθητε ὑπὸ τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος νὰ μοὶ μετρήσητε.

— Τί ἐννοεῖτε κύριε; . . .

— Μοὶ χρεωστεῖτε ἀκόμη περίπου τριακοσίαις χιλιάδας ρουβλίων, μιλόρδε.

Ὁ πρίγκιψ ἠνέως τὸ στόμα καὶ ἐθεώρησε τὸν

Ρίο-Σάντον με όραλμούς διατεταμένους και έκπεπληγμένους.

—Τῶν τριακοσίων ἢ τριακοσίων εἴκοσιν χιλιάδων ρουβλίων ἔχω τὰς σημειώσεις εἰς τὸ ταμείον μου, ἐξηκολούθησεν ἡσύχως ὁ μαρκέσιος, —καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ ἡμετέρα Ἰψηλότης θέλει ἔχει ἰκανὴν ἀβροφροσύνην ὥστε νὰ μὴ μὲ ἀποδείξῃ ψεύστην.

—Ναί, τῷ ὄντι, ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης μὲ εἶχε διατάξει... Ἀλλ' αὐτὸ εἶν' ἀπίστευτον!... Πιστεύσατε ὅτι ὁ σκοπὸς μου... Ἀλλὰ πῶς, κύριε!... λοιπὸν ἔχετε πρέσβυν ἐν Πετρούπολει!...

Ὁ Ρίο Σάντος ἐκλινε τὴν κεφαλὴν χαριέντως καὶ καταρατικῶς.

—Βλέπετε λοιπὸν μιλόρδε ὅτι διαπραγματευθῆτε ὡς δυνάμεις πρὸς δυνάμιν; τοῦτέστιν ἡ ἡμετέρα Ἰψηλότης μετ' ἐμοῦ, καὶ ὁ ἀπεσταλμένος μου μὲ τὸν αὐθέντην σας;

—Εἰς αὐτὰ πρέπει νὰ ἔχη τὸν δάκτυλόν του ὁ διάσολος... ἐπιθύρσειν ὁ πρέσβυς. Ὅπως δὴ ποτε ὁμως, μαρκέσιος ἐπρόσθεσεν εὐγενῶς, ζητῶ συγγνώμην... ἤξευρον ὅτι ἐξέτιμα πολὺ τὰ προτερήματά σας ἄλλ' ἠγγόνουν...

—Ἄς ἀφήσωμεν αὐτὰ, μιλόρδε.

—Ὅσον δὲ διὰ τὰς τριακοσίας πεντήκοντα χιλιάδας ρουβλίων;

—Ἄς ἀφήσωμεν καὶ αὐτὰ... Ἐπιθυμῶ νὰ ἡξεύρῃ ἡ ἡμετέρα Ἰψηλότης, ἵνα ἅπαξ διὰ παντὸς ἔχη πεποιθήσιν ἐν ἐμοί, ὅτι ὁ χρυσὸς τῆς Ρωσσίας δὲν ἀποτελεῖ εἰμὴ ἀσθενέστατον μέρος τῶν πόρων μου... Ἐάν δὲ τυχὼν ἔχητε ἀνάγκην, μιλόρδε, διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ αὐθέντου σας κανεὶς δανείου, δύναμαι νὰ σᾶς δανείσω δύο ἢ τρία ἑκατομμύρια φράγκων... ἡ τὸ διπλάσιον τούτου, ἢ καὶ περισσότερον, παρακαλῶ νὰ μὲ θεωρῆτε ὡς προθυμώτατον εἰς τὸ νὰ σᾶς γείνω χρήσιμος.

Ὁ Ρίο Σάντος εἶπε ταῦτα μὲ τόνον τὸσον ἀπλοῦν καὶ σπουδαῖον, ὥστε οὐδεμίαν σκιὰ ἀμφιβολίας ἔμενε περὶ τῆς εἰλικρινείας τῶν λόγων του.

Ὁ πρίγκιψ ἐκπλαγείς ὑπὸ τοιαύτης ὄντως βασιλικῆς προτάσεως, ἀφῆκε τὴν ἀγέρωχον θέσιν ἣν εἶχε λάβει ἐπὶ τοῦ σοφᾶ, καὶ συνεστέρησε τοὺς πόδας του ὅπως καλύψῃ τοὺς περνειστήρας του.

Κεφ. Ζ'.—Πολιτικῆ.

Ὁ Πρίγκιψ Δημήτριος Τολστόης πρέσβυς τῆς Ρωσσίας ἔμεινε ἐπὶ τινα λεπτά ἐν σιγῇ καὶ ἀμηχανίᾳ. Ἐθεώρει τὸν Ρίο Σάντον λάθρα, ὡς θέλων νὰ μαντιέσῃ διὰ μιᾶς τὸ μυστικὸν τοῦ ἀνδρὸς τούτου, ὅστις ὑποδείξας γωνίαν τινὰ τῆς μυστηριώδους ὑπάρξεώς του τῷ ἑφάνη τοσούτον παραδόξως.

—Μοὶ ἐπιτρέπετε ν' ἀπευθύνω μίαν ἐρώτησιν εἰς τὴν Ἰψηλότητά σας; εἶπε τέλος.

—Συνήθως, ἀπεκρίθη ὁ Ρίο Σάντος μειδιῶν, ἡ ἡμετέρα Ἰψηλότης μὲ ἐρωτᾷ χωρὶς νὰ μάθῃ πρὶν ἂν θέλω ἢ ὄχι... ὠρίσατε, μιλόρδε σᾶς παρακαλῶ.

Ὁ Τολστόης ἠρρυθρίσας, καὶ οἱ μικροὶ ὀφθαλ-

μοὶ του ὄμοῦ δὲ καὶ αἱ πυκναὶ ὄρροι; του ἐταπεινώθησαν.

—Γνωρίζετε προσωπικῶς τὸν αὐτοκράτορα; εἶπε.

—Ναί, μιλόρδε.

—Ἄ! εἶπεν ὁ Τολστόης λαμβάνων στάσιν εἰς μᾶλλον συνεσταλμένην καὶ ἔμπλεον σεβασμοῦ.

—Ὁ Νικόλαος Παύλοβιτς, ἐξηκολούθησεν ὁ Ρίο Σάντος, μοὶ ἔκαμε τὴν τιμὴν ν' ἀκούσῃ σχέδια τινὰ τὰ ὅποια τότε δὲν ὑπῆρχον ἐν τῇ κεφαλῇ μου, εἰμὴ ἐν καταστάσει ἀορίστῳ. Ἠξιώθην τῆς ἀποφάσεως αὐτοῦ, καὶ τὸ ἐσπέρως μετὰ τὴν ὑποδοχὴν τῆς αὐλῆς, καὶ πολλάκις περὶ τὴν αὐγὴν ἦλθε νὰ περᾶν τὴν μετ' ἐμοῦ συνομιλίαν του.

—Τῇ ἀληθείᾳ! φιλτᾶτε μαρκέσιος, εἶπεν ὁ πρίγκιψ σμικρυνόμενος ἐπὶ τοῦ ἀνακλινητήρος.

—Ναί συχνότατα, ἐπανέλαθεν ὁ Ρίο Σάντος ἐν παραφορᾷ ἀναμνήσεων. —Καὶ ποτε μετὰ διεξοδικὴν συνδιάλεξιν, ἐν ἣ παρεδῶκα ἐμαυτὸν ὄλιον; ἐνθουσιῶντα εἰς τὴν ἐνθερμον πολιτικὴν πίστιν μου, ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης κατεδέχθη νὰ μὲ λάβῃ ἐκ τῆς χειρὸς καὶ νὰ προσαρτήσῃ ἐπὶ τοῦ στήθους μου τὸν σταυρὸν τυῦτον τὸν ὅποιον βλέπετε.

Καὶ τῷ ἔδειξε τὸν σταυρὸν τοῦ ταγματάρχου τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τῆς Ρωσσίας, λάμποντα μετὰ τῶν παρασήμων τοῦ ἐρυθροῦ χετοῦ τῆς Ρωσσίας καὶ τῶν τῶν τάγματος τῆς Μαρίας-Θηρεσίας τῆς Αὐστρίας.

Ὁ πρίγκιψ ἠγέρθη κατὰ τὸ ἥμισυ καὶ ἀνῶρθως τὸ μέγα ἀνάστημά του κατ' ὄλην τὴν αὐστηρότητα τῆς ἐθιμοτυπίας.

—Ὁ Νικόλαος Παύλοβιτς, ἐπανέλαθεν ὁ Ρίο Σάντος, μὲ ἐνθυμεῖται μιλόρδε, καὶ ἐγὼ τὸν ἐνθυμῶμαι πάντοτε μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ. καὶ μολοντί τὰ πολιτικὰ φρονήματά μου διαφέρουσιν ἀπὸ τὰ ἰδικά του ὅσον ἡ νύξ ἀπὸ τὴν ἡμέραν, τὸ αὐτὸ ὁμως πάθος συνέχει ἐμὲ τὸν ἀσθενῆ ἰδιώτην μὲ τὸν ἰσχυρὸν μονάρχην, ὑποτάλασκα ἐν καὶ τὸ αὐτὸ μίσος Ἄ! ὅποια δὴ ποτε διαφορά καὶ ἂν ὑπάρχῃ εἰς τὰς ἀρχὰς μας ὁ αὐτοκράτωρ σας, ὦ πρίγκιψ! ἔχει ψυχὴν βωμαλέην, καὶ θελήσιν βασιλικήν.

Ὁ μαρκέσιος ἐσιώπησεν καὶ ἐφαίνετο ἀνακαλῶν εἰς τὴν μνήμην του παρελθόντας χρόνους, ὁ δὲ Τολστόης ζήρως καὶ σιωπηλῶς ἔμενε ἀκίνητος ὑπὸ θάλασσος.

—Μίαν χάριν θά σᾶς ζητήσω, τῷ εἶπεν ὁ Μαρκέσιος, ὁ δὲ πρίγκιψ ὕψωσεν ἐπ' αὐτοῦ τοὺς μικροὺς καὶ λευκοφαίους ὀφθαλμούς του μετ' ἐκπλήξεως, καὶ πάραυτα τοὺς ἔβλεπε πάλιν ὑπὸ τὴν σκέπην τῶν πυκνῶν ὀφρῶν του καὶ ἡ ὄψις του ἀφῆκεν ἐραυδρῦνθαι.

—Μαρκέσιος, εἶπεν, εἶμαι ὄλος εἰς τὰς διαταγὰς σας.

Ὁ Ρίο Σάντος ἤνοιξε τὸν σῆμα ἐνός τραπέζιου ἐκ λευκαργίλου ἀρχαίου, καὶ λαβὼν ἐξ αὐτοῦ ἔγραψεν προσήνεγκεν αὐτὸ εἰς τὸν πρέσβυν—Εὐχαριστήθητε πρῶτον ν' ἀναγκώσῃτε τὸ ἔγγραφον τοῦτο μιλόρδε.

Ὁ Ρώσσιος ἀνέπτυξε πάραυτα τὸν χάρτην καὶ

ἤρχισε πάραυτα τὴν ἀνάγνωσιν. Ἐν τῷ μεταξύ δὲ τοῦτῳ ὁ Ρίο Σάντος ἐξείλεν ἐκ τοῦ κόλπου του χαρτοφυλάκιον καὶ ἐνησυχολοίετο εἰς τὸ νὰ βάλῃ εἰς τὰξιν διάφορα ἔγγραφα, χωρὶς νὰ λάβῃ τὸν κόπον τοῦ νὰ παρατηρῇ ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ πρίγκιπος τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀναγνώσεως.

Καὶ ὁμως ἡ φυσιογνωμία τοῦ πρίγκιπος δημητρίου Τολστόη τὴν στιγμὴν ταύτην ἦτο ἀξία παρατηρήσεως. Καθ' ὅσον προῦχῶρει εἰς τὴν ἀνάγνωσιν του αἱ ὀφροὶ; του κατέπιπτον ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν του, ἐν ᾧ τὸ μέτωπόν του συμπτυσσόμενον ὡς ὁ δακτυλοειδῆς χιτὼν ἐνός ζωοφίου, ἔφερε τὰς σκληρὰς ρίζας τῆς κόμης του μέχρι τῶν ὀφρῶν του.

Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν πάντα ταῦτα ἀνελάμβανον τὴν φυσικὴν θέσιν τῶν διὰ στιγμιαίας νευρικῆς κινήσεως τὸ δῆμα τοῦ μετώπου του ἀνεπτύσσεται, ἡ κόμη του ἀνεστρέφεται, καὶ ὁ λευκοφαίος ὀφθαλμὸς του, ῥίπτων βλέμμα λαθραῖον ὑποκάταθεν τῶν ἀνωψωμένων τριχῶν τῶν ὀφρῶν του, ἐφαίνετο νὰ ζητῇ ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ Ρίο Σάντου σχόλια εἰς τὸ ἐμπιστευθῆν αὐτῷ χειρόγραφον.

Ἀλλὰ τὸ πρόσωπον τοῦ Ρίο Σάντου δὲν ἐξέφραζε τίποτε. Καὶ αὐτὸς ἀνεγίνωσκε, καὶ δὲν ἐφαίνετο ποσῶς ἔχων ἐν τῷ νῷ τὸν πρίγκιπα Δημήτριον Τολστόην.

Φθάσας δὲ εἰς τὸ τέλος τῆς ἀναγνώσεώς του, ὁ τελευταῖος ἐξέπεμψεν ἀκούσιον ἐπιρώνημα.

—Τὸ σχέδιον τοῦτο εἶναι τὸ τοῦ Ναπολέοντος! ἐμορμύρισε. Ὁ Ρίο Σάντος ἔκλεισε τὸ χαρτοφυλάκιόν του.

—Τὸ σχέδιον τοῦ Ναπολέοντος ἀλλ' ἐπεκτεταμένον καὶ προσηρμοσμένον εἰς τὴν εἰρηνικὴν κατάστασιν τῆς Εὐρώπης, ἐξηκολούθησε νὰ λέγῃ ὁ Ρώσσιος ὁμιλῶν κατ' ἑαυτόν.

—Ἠξιώθην τῆς τιμῆς τοῦ νὰ ἴδω τὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα τὸν αὐτοκράτορα τῶν Γάλλων εἰς τὴν νῆσον τῆς Ἀγίας Ἐλένης, ἐν ἔτος πρὸ τοῦ ἀξίου αἰωνίας λύπης; θανάτου αὐτοῦ. —Καὶ αὐτὸς ἐμίσει ἀπὸ καρδίας ἐκείνον τὸν ὅποιον ἐχθρεύομαι... Ἠδυνήθην, μιλόρδε, νὰ ὤρασθαι ἐκ τῶν διδασμάτων τοῦ ὑψηλοῦ καὶ φωτοδύτου λόγου του. Τὸ σχέδιον τοῦτο, —τὸ ὅποιον δὲν εἶναι ἄλλο εἰμὴ μέρος τοῦ ὄλου σχεδίου μου, —ὄντως μοὶ ὑπηγόρευσεν ὁ μέγας ἀνὴρ, τὸν ὅποιον αἱ μνησικακίαι τῆς τσαρικής ἡττηθείσης Εὐρώπης προσείδωσαν εἰς τὸν ἀλέθριον ἐκείνον βράχον, κατὰ τοῦ ὅποιου προστραυρομένη ἡ ζωὴ του ἐφθάρη... Τὸ σχέδιον τοῦτο ἐπεδοκιμάσθη ὑπὸ τῆς ἡμετέρας Ἰψηλότητος.

—Τὸ σχέδιον τοῦτο δὲν ἔχει ἀνάγκην, ἀπεκρίθη ὁ Τολστόης, ἀρχίνας πάραυτα τὰς ἐπιφυλάξεις του...

—Τοῦναντίον Μιλόρδε, ἐγὼ ἐλπίζω ὅπως εἰς ὑμᾶς διὰ νὰ ἐξακολουθήσω τὴν ἡδὴ ἀρχίσασαν ἐκτελεσίαν αὐτοῦ.

—Εἰς ἐμὲ! ἐπανέλαθεν ὁ Τολστόης μὲ τὸν τόνον ἐκείνον τῆς ἀμφιλογίας ὅστις οὐδεμίαν ἐκφράζει ἀπόφασιν, ἀλλ' ἀφίνει εἰς τὸν λαλοῦντα τὸ ἐλεύθερον τοῦ νὰ εἴπῃ ναὶ ἢ ὄχι, κατὰ τὰς περιστάσεις.

—Εἰς ὑμᾶς καὶ εἰς ὑμᾶς μόνον, μιλόρδε.

Ὁ Τολστόης ἔκαμεν ὑπόκλισιν τὸσον ἀμφίλογον ὅσον ἦτο ἡ προλαβοῦσα ἀπάντησίς του.

—Εἰς ὑμᾶς, ἐπανέλαθεν ὁ Ρίο Σάντος, διότι ἡ γνωστὴ ἰκνότης σας κάμνει ὥστε νὰ κατέχητε μεμαζῶν τοῦ διπλωματικοῦ σώματος θέσιν οὐτιώδη, τῆς ὁποίας τὴν ἰσχὺν ἐπαυξάνει ἡ δύναμις ἣν ἀντιπροσωπεύετε.

—Ἀλλὰ, κύριε μαρκέσιος, ὑπάρχουσι καὶ ἄλλοι ἐκτός ἐμοῦ δυνάμενοι...

—Δὲν φρονῶ οὕτω.

—Ὁ πρέσβυς τῆς Γαλλίας...

—Πιθανὸν νὰ ἔχη τὴν αὐτὴν ἐπιρροήν, δὲν σᾶς λέγω τοῦναντίον, ... ἀλλὰ δὲν ἔχω ἐπ' αὐτοῦ οὐδὲν μέσον ἐνεργείας, καὶ ἡ αὐλή του μένει ἐκτός τῶν διπλωματικῶν σχέσεών μου.

—Δυστύχημα τοῦτο, μαρκέσιος, εἶπεν ὁ πρέσβυς τοῦ ὁποίου τὸ πρόσωπον ἐλάμβανεν ἤδη ἐκφρασίαν ζήρην καὶ ψυχρῶν.

Ὁ Ρίο Σάντος δὲν ἀπεκρίθη εἰς τὸν λόγον τοῦτον, ὁ δὲ Τολστόης μετὰ τινῶν λεπτῶν σιωπῆν ἐξηκολούθησεν.

—Ὅποιος δὴ ποτε καὶ ἂν ἦναι ὁ θαυμασμός μου διὰ τὸ πρῶτον τῆς λίαν γονίμου φαντασίας σου, ὅσον δὴ ποτε ἐνδιαφέρον καὶ ἂν αἰσθάνωμαι φυσικῶς διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοιοῦτου σχεδίου, τὸ ὅποιον πρέπει νὰ ὁμολογήσω, ἤθελε χρησιμεύσει τὰ μέγιστα εἰς τὴν πολιτικὴν τοῦ αὐθέντου μου τοῦ αὐτοκράτορος, θέλω ἀναγκασθῆν, ἐάν ἡ Ἰψηλότης σας μοὶ τὸ ἐπιτρέψῃ νὰ ἀποστῶ εἰς τὴν περίστασιν ταύτην.

—Δύναμαι νὰ σᾶς ἐρωτήσω διὰ τί, μιλόρδε;

—Διότι, κύριε μαρκέσιος ἀπεκρίθη ὁ Τολστόης, τοῦ ὁποίου ὁ μικρὸς ὀφθαλμὸς ἐβρίσκει ἀστραπὴν χλεύης καὶ ἐθιλοκακίας, —διότι εἶμαι ἄνθρωπος θετικὸς καὶ ὄχι ποιητῆς; διότι καίπερ ἐπιθυμῶν νὰ σᾶς γείνω εὐχάριστος, δὲν βλέπω ἄλλο εἰς τὸ σχέδιόν σας εἰμὴ εὐφροσύναν χιμαίραν, ἢ δὲ Ρωσικὴν πρεσβεῖαν ἐντολήν ἔχει νὰ ἐνασχολῆται περὶ πραγμάτων ὑπάρχόντων.

—Οὕτω λοιπὸν μοὶ ἀρνεῖσθε τὴν σύμπραξίν σας, μιλόρδε;

—Βλέπετε ὅτι λυποῦμαι εἰλικρινῶς, κύριε μαρκέσιος... Ἐάν ὁμως τὸ ὄνειρόν σας ἐκτελεσθῇ θέλει ἐπιφέρει καιρίαν πληγὴν εἰς τὴν καρδίαν τοῦ κοινοῦ ἔθρου... ἀλλὰ...

Ὁ Τολστόης προσεποιήθη δισταγμὸν ἐξ ἀβροφροσύνης.

—Ἀλλὰ τί; ... ἠρώτησε μετὰ πρῶτης ὁ Ρίο Σάντος.

—Ὅτι οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ ὄνειρον, κύριε μαρκέσιος, ὄνειρον εἰς τὸ ὅποιον ὑπάρχει πολλὴ εὐφροσύνη μετὰ ὀλίγον πυρετὸν τῆς φαντασίας... Ἐάν μοι ἐπιτρέψετε νὰ δώσω τὴν ταπεινὴν γνώμην μου εἰς τὴν ἡμετέραν Ἰψηλότητα, ἤθελον τὴν συμβουλεύσει ν' ἀφήσῃ τὸ σχέδιον τοῦτο νὰ κοιμᾶται, καὶ νὰ συλλογιθῇ ὀλίγον τὸν Ναπολέοντα, ὅστις ἀπέθανεν εἰς τὴν Ἀγίαν Ἐλένην, διότι ἠθέλησε νὰ περᾶθῃ ἐκεῖνο τὸ ὅποιον προτείνετε.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ Τολστόης ἐμειδίασε καὶ διευθύνθη πρὸς τὴν θύραν.

—Εἶσθε αὐστηροί, μιλόρδε, εἶπεν ὁ Ρίο-Σάντος χωρὶς νὰ δεῖξῃ ὅτι ἤθελε νὰ τὸν ἐμποδίση. —Ὁ ἀναγκασθῶ ν' ἀναφερθῶ εἰς τὸν αὐτοκράτορα τὸν αὐθέντην σας.

—Ἀξιόλογε, κύριε μαρκέσιε, ἀλλ' ἀπ' ἐδῶ ἕως ἐκεῖ.

—Πόσος καιρὸς νομίζετε ὅτι χρειάζεται, μιλόρδε, διὰ νὰ λάβῃ τις ἀπάντησιν παρὰ τῆς Αὐτοῦ Αὐτοκρατορικῆς Μεγαλειότητος; διέκοψεν ὁ Ρίο-Σάντος μετ' ἀδιαφορίας.

Λέγων δὲ τοῦτο ἠνέωξε πάλιν τὸ ὠραῖον χαρτοφυλάκιόν του, καὶ εἰσήγαγε κλειδίον μικροσκοπικὸν εἰς τὸ κλειθρὸν μιᾶς τῶν διαιρέσεων αὐτοῦ.

Ἐκεῖ ὁ Τολστόης ἔκαμε κίνημα ἀνυπομονησίας.

—Πόσος καιρὸς; εἶπε, φρονῶ ὅτι χρειάζεται. . .

—Χρειάζεται ἐν λεπτόν μιλόρδε εἶπεν, ἀνυψῶν τὸ ἀγέρωχον βλέμμα του ἐπὶ τοῦ Τολστόη, ὅστις ἔστατο καρρωμένος ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ.

—Ἄς εὐαρεστηθῇ ἡ Ἰψηλότης σας νὰ πλησιάσῃ καὶ ν' ἀναγνώσῃ. . . Ταύτην τὴν φράσιν δὲν πρὸκειται περὶ ὄνειρου.

Ἐσυρεν ἀπὸ τὸ χαρτοφυλάκιόν του μεγάλην ἐπιστολὴν ἐσφραγισμένην μὲ τὰ παράσημα τῶν Ῥωμαίων, φερόντων ἐπὶ κεφαλῆς τὸ αὐτοκρατορικὸν στέμμα.

Μόλις εἶδε τὴν σφραγίδα ταύτην ὁ Τολστόης ἔκλινε τὴν κεφαλὴν καὶ ἐσταύρωσε τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ στήθους του.

—Ἀναγνώσατε, μιλόρδε, ἐπανέλαθεν ὁ Ρίο Σάντος.

Ἐκεῖ ὁ πρίγκηψ ἔλαβε τὴν ἐπιστολὴν καὶ τὴν ἔφερε μέχρι τῶν χειλέων του μὲ τὴν ἐπιτήδευσιν τοῦ μυστηριώδους ἐκείνου σεβασμοῦ, τοῦ δεικνυμένου πρὸς πᾶν τὸ ἀναφερόμενον εἰς τοὺς ἡγεμόνας ἐν Ρωσίᾳ. Ἀνέπτυξε βραδέως τὸ περικάλυμμα χωρὶς νὰ κόψῃ τὸ περιδένον αὐτὸ νῆμα, καὶ ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ χαρτίον τετράγωνον εἰς τὸ ὅποιον ἦτο προσηρημένη ἡ ἰδιαιτέρα σφραγὶς τοῦ αὐτοκράτορος.

Ἐκεῖ ὁ χάρις ἦτο λευκός, ἀλλ' ὁ Τολστόης ἤξευρε τί εἶχε νὰ κάμῃ, καὶ δὲν ἔδειξε πλέον οὐδεμίαν ἀντίστασιν. Ἐπλησίασεν εἰς τὴν ἐστίαν καὶ ἐκράτησε τὸν χάρτην εἰς τὴν φλόγα.

Μετὰ ἥμισυ λεπτόν ἐφάνησαν ἐπὶ τοῦ λευκοῦ χάρτου γράμματα ὑποπρασίνου χρώματος.

Δύο μόνον γραμμαὶ ὑπῆρχον γεγραμμέναι μὲ ἀριθμητικὰ ψηφία καὶ μία ὑπογραφή.

Ἐκεῖ ὁ Τολστόης ἔλαβε καὶ αὐτὸς ἐκ τοῦ χαρτοφυλακίου του χαρτίον κατατετριμμένον ὑπὸ μακροχρονίου χρήσεως, καὶ τὸ ἠπλωσεν ἐπὶ τοῦ θρησκῆ τῆς ἐστίας, πλησίον τοῦ γραμματίου τοῦ φερόντος τὴν αὐτοκρατορικὴν σφραγίδα. —Τὸ τετριμμένον χαρτίον ἦτο ψηφιοφόρος κλειδί. Ἰδοῦ δὲ τί ἐσυλλάβησεν ὁ κύριος πρέσβυς.

« Ἡ ἡμετέρα θέλησις εἶναι τὸ νὰ ὑπακούῃ ὁ Δημήτριος Νικολάεβιτς Τολστόης εἰς τὰς ἐδῶ τῆς τοῦ Δὸν Ἰωσή Μαρίας Τελλῆς δὲ Ἀλκράκων μαρκεσίου τοῦ Ρίο-Σάντου ».

Ἐκεῖ ὁ πρίγκηψ ἀπ' οὐ ἔστρεψε καὶ περιέστρεψε τὴν

διαταγὴν κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν, τὴν παρέβαλε λεπτομερῶς μὲ τὴν ψηφιοφόρον κλειδί, καὶ τέλος τὴν παρέδωκεν εἰς τὸν μαρκέσιον λέγων.

—Μιλόρδε ἡ διαταγὴ αὕτη εἶναι ἀναντίρρητος· εἶμαι εἰς τὴν διάθεσίν σας.

—Μιλόρδε εἶπεν ὁ μαρκέσιος τελευτῶν, τὸ ἔργον σας εἶναι εὐκόλον. Ἡ τυραννία ἦν ζητούμεν νὰ καταστρέψωμεν ἀπειλεῖ νὰ πιεζῇ μετ' οὐ πολὺ τὴν οἰκουμένην, καὶ κατὰ συνέπειαν ὁ κόσμος ὅλος ἔχει συμφέρον εἰς τὸ νὰ τὴν κλονήσῃ. . . Τὸ βῆρος τῆς αὐτοκρατορικῆς θελήσεως ἐκφραζομένης ὑπὸ τῆς ἡμετέρας Ἰψηλότητος, τοῦ ἐπισημοῦ αὐτῆς ὄργανου, θέλει ἀρκέσει νὰ κάμῃ τὴν πλάστιγγα νὰ κλίνη, διότι ἕκαστος τῶν πρέσβειων τοῦ; ὁποῖου; θέλετε ἐπισκεφθῆ, καὶ ἐκαστοῦ αὐτῶν ὁ αὐθέντης καθικετεύθησαν χωριστὰ καὶ δὲν ἐπιθυμοῦσιν ἄλλο ἢ τὴν ἐκτέλεσιν. . .

Ἐκτός δὲ τούτου συλλογισθῆτε καλῶς ὅτι θέλου ληρθῆ καὶ ἄλλα μέτρα, καὶ τρομερότερα μάλιστα, ὅπως πατάξωμεν τὸν κολοσσὸν πανταχόθεν συγχρόνως.

Ἐκεῖ ὁ πρίγκηψ Δημήτριος Τολστόης ἐξῆλθε διὰ τῆς ὀπισθινῆς θύρας, δι' ἧς εἶχεν εἰτελεθῆ, ὁ δὲ μαρκέσιος μέινας μόνος κατέπεσεν ἀπηυδηκῶς ἐπὶ τοῦ ἀνακλιντήρος. Ἦτο περίπου δεκάτη ὥρα τῆς ἐσπέρας συνήθως ὁ μαρκέσιος διατέλει μέγα μέρος τῆς νυκτὸς εἰς τὸ νὰ ἀνικηθῇ τὸν καιρὸν τὸν ὀπίθον τοῦ ἔλεπτον οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ τὴν ἐσπέραν ταύτην ὁ κόπος ἐνίκησε τὴν θέλησίν του. Ἐνῶ ἐπροσπάθει νὰ σκέπηται ἡ κεφαλὴ του ἔκλινεν ἐπὶ τῶν προσκεφάλων τοῦ σφῆ καὶ ὁ ὕπνος ἔκλεισε τὰ βλέμματά του.

Ὁ ὕπνος τοῦ ὑπῆρξε τεταραγμένος καὶ ἀνήσυχος· τὸ δὲ ὠρολόγιον σημαῖνον τὰς δώδεκα τοῦ μεσονυκτίου τὸν ἐξύπνησεν ἔντρομον. Ἠγέρθη, ἀλλ' εἰς τὸ πρῶτον βῆμά του προσέκρουσεν εἰς τὸ σῶμα ἀνθρώπου ἐξηπλωμένου καὶ ἀκινήτου ἐπὶ τοῦ τάπητος. Δὲν ἦτο κακὸς ὅτι ὁ Ῥωμαλαῖος καὶ ὠραῖος Ἀδελφὸς ἔκειτο πλησίον τοῦ λείχων τὸ πρῶτον του, καὶ ἠλακτῶν θρηνωδῶς.

Ἐκεῖ ὁ Ρίο-Σάντος ἐγνώρισεν. Ἐκεῖ ὁ ἄνθρωπος ὅστις ἔκειτο ἐπὶ τοῦ τάπητος εἶχε τὸ πρόσωπον καθημαγμένον, καὶ ἡ βίβρυξ ἡ κόμη του ἦτο κεχυμένη ἐπ' αὐτοῦ. Ἡ ἐνδυμασία του ἦτις ἦτο Σκωτικὴ, ἦτο ἐπίσης βεβρυγμένη μὲ ὕδωρ καὶ αἷμα.

Ἐκεῖ ὁ Ρίο-Σάντος ἐξέπεμψε κρυγὴν ἐκπλήξεως· ἤρπασε κηρίον καὶ τὸ ἔφερεν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του· τὸ δὲ φῶς τῶν ἔδειξεν ὅτι δὲν ἦτο πατᾶτο.

—Ἄγχε! Ἄγχε! ἀνεβόησεν—ἀδελφέ μου Ἄγχε!

Ἐκεῖ ὁ λαῖρδος δὲν ἐκίνηθη.

Ἐκεῖ ὁ Ρίο Σάντος τὸν ἀνήγειρε καὶ τὸν ἐξήπλωσεν ἐπὶ τοῦ ἀνακλιντήρος, μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς.

—Ἄγχε! Ἄγχε! ἐπανέλαθε. Ὁ λαῖρδος ἠνέωξε τοὺς ὀφθαλμούς καὶ περιέστρεψε τὸ ἐσθεσμένον βλέμμα του.

—Καὶ τὰς δύο! Ὁ Θεὸς μου! καὶ τὰς δύο! τὰς ἔχασα καὶ τὰς δύο! εἶπεν οἰμώζων, καὶ πάλιν ἐκλείσθησαν αἱ ὀφθαλμοὶ του.